קוֹקְפּוֹדִיצִיָה 2005°

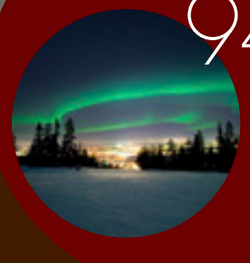

קומפוזיציה

גליון 005 – נובמבר 2009

עורך ראשי
רועי גליץ

עריכה בפועל
תומר יעקבסון

עריכה לשונית
מתן בר

רכז מערכת
אלעד כרמלי

עריכה גראפית, עיצוב ועימוד
סטודיו אדם שול

פרסום ואדמיניסטרציה
מגזין קומפוזיציה

משתתפים
רועי גליץ, תומר יעקבסון, אלון קירה, פליקס לופה, אדם שול, ואדים סיגלוב, קובי אטדגי, ורדי כהנא, אמ־נון אייכלברג, עודד וגנשטיין, אילן אביב, ועוד רבים, טובים ותותחים. וכמובן, קהילת הצילום הישראלית.

הוצאה לאור
רועי גליץ בע"מ

כתובת המערכת
הרקון 4, רמת גן, 52521
טלפון 077-4090280
פקס 077-4090281

מייל info@composition.co.il
אתר www.composition.co.il

בשער: Orphaned Land
צילום: Ofir Abe & Adam Nishma
deadlineteam.com

4 העשיריה הפותחת

24 ורדי כהנא – ציירת עם מצלמה
תומר יעקבסון מראיין את ורדי כהנא

40 לחלום רחוק – מונגוליה
אילן אביב

60 יוצאים לדרך
מדריך ל"צילום גיאוגרפי" בחו"ל – עודד וגנשטיין

68 שקיעה עולמית
מקומות טובים לצילום שקיעה בעולם

88 הסקרנות לא הרגה את החתול
אופיר אייב

94 לפלנד – זה לבן על לבן
רועי גליץ

104 רוברט משקה
פורטפוליו

116 צילום רחוב – מאחורי הקלעים ג'
פליקס לופה

122 הצד האפל של האור
ואדים סגלוב

128 ויהי אור
צילום מקרו חלק 5 – אלון קירה

134 סקירה – Sigma 120-300 F/2.8
רועי גליץ

140 קסם של עכבר
קובי אסתי

© הודעת זכויות יוצרים
כל זכויות היוצרים במגזין זה שמורות למגזין קומפוזיציה ולכותבי הכתבות. לפני כל שימוש החורג מקריאה, הדפסה לשימוש אישי ושיתוף עם חברים למטרת קריאה, חובה ליצור קשר עם הנהלת המגזין ולקבל אישור כתוב ומפורש מראש. למען הסר ספק, אין להעתיק, לפרסם, לערוך, להפיץ וכיו"ב ללא אישור.

התחרות בעולם הצילום

אז מה יותר טוב ניקון? או קנון? או אולי בכלל אולימפוס, פנטקס, פוג'י, סוני או משהו אחר לגמרי? קודם כל, בואו לא נשלה את עצמנו, שוק מצלמות הרפלקס מתחלק בעיקר לשני מחנות: קנון וניקון. אך השאלה הנצחית שכולם שואלים את עצמם היא "מה מהם טוב יותר?" לקנוניסטים התשובה ברורה ולניקוניסטים התשובה אפילו יותר ברורה, והויכוח ממשיך. אך יחד עם זאת, ומעבר לסובייקטיביות מוקצנת, התשובה הנכונה היא שזה לא ממש משנה. קנון מצויינים וניקון מעולים והדבר העיקרי שמשפיע הוא הצלם. שימו לב שתיראו צילומים מדהימים ממצלמות של שני הצדדים ומכאן מתחזקת ההרגשה שזה לא עד כדי כך קריטי. חשוב לי להדגיש לכם נקודה מאוד חשובה – התחרות הזו בין ניקון וקנון היא אחד הדברים הכי טובים שקרו לנו כצלמים. מעצם העובדה שכל אחת מהן משתדלת לעקוף את השניה, והעובדה שהיצרנים האחרים מנסים נואשות לזנב בהם, אנחנו נהנים ממצלמות טובות יותר במחירים זולים יותר. איש חכם אמר לי פעם שצייר יכול לדבר על הציור שלו שעה מבלי להזכיר ולא במילה את המכחול בו השתמש, אצלנו הצלמים זה אחרת לחלוטין. אז בואו ניתן לחברות המצלמות לייצר עבורנו את המצלמות הטובות ביותר ונתמקד אנו בפיתוח האלמנט הכי חשוב – אנחנו.
הא, כן... וניקון היא הכי טובה :)

שלכם,

רועי גליץ
עורך ראשי מגזין קומפוזיציה

מוזיאון המדע בוסטון | Fuji S5 Pro DSLR | Sigma 20-40 EX zoom / 20mm | F6.3 | אחד חלקי 10 | 200

Caroline et Jacques Philippe

400 | 1/100 | F3.5 | 28-135 | CANON 350 D | ישראל | לאתר | **lomonosov katerina**

8 סטלה וסילשקו | אורן היימן | לאתר | ישראל | Canon EOS 5D Mark II | Canon 70-200 2.8 IS | F11 | 1/160 | 125

Eyebrows
עיצוב גבות
Make Up
איפור
Hair Extensions
הארכת שיער

400 | 1/250 | F5 | Canon 75-300 | Canon 30D | גרמניה | לאתר | **Thomas Holtkoetter** | 95

100 | sec 1/4 | f/8.0 | mm 2.8 80 | Camera Hasselblad H3D II-31 | ארה"ב | לאתר | Oleg Igorin

Kate Chandler Morgan 1944-2009 | **Miles Morgan** | לאתר | חוף מיין ארה"ב | Canon 40D | Canon 10-22mm EF-S | שילוב של 5 חשיפות

100 | 160\1 | F\8 | Sigma 17-70 | Canon 5D | ישראל | לאתר | Morgan Natan

785 ₪
בלבד
כולל מע"מ

לראשונה בישראל

LumoPro LP120

- ארבע אפשרויות סינכרון שכוללות סלייב אופטי מובנה
- ראש מסתובב ל°270 ונוטה עד °180
- זום - 28מ"מ, 50מ"מ, 85מ"מ
- עוצמה משתנה - 1/1, ½, ¼, 1/8, 1/16, 1/32
- שנתיים אחריות

משווק בלעדי ומורשה

PhotoFreak
ציוד צילום וסטודיו

PhotoFreak Ltd פוטופריק בע"מ
יבוא ציוד צילום וסטודיו
רחוב דוחן 20 תל אביב טל : 077-2155009

www.PhotoFreak.co.il

לחץ כאן לביקור באתר

ערפד | **עמוס טרבולסקי** | לאתר | ישראל | ניקון D90 | Nikon 18-105 F3.5-5.6 | F9 | 1/250 | 200

מסע קסום לחוג הקוטב הצפוני, אל ביתו של זוהר הקוטב הצפוני ואל ארץ בגוון לבן בוהק

אנחנו יוצאים למסע צילום לנופים ומקומות אשר בחיים לא ראיתם, נחזור עם צילומים לבנים של גבעות מושלגות ועם צילומים נדירים של זוהר הקוטב הצפוני. נרכב על אופנועי שלג שיביאו אותנו לנופים עוצרי נשימה, נצא לשייט מרסק על שוברת קרח אמיתית ונצא לשחיה בים קפוא. נבקר לצילומים מיוחדים בארמון קרח ובכפר של סנטה קלאוס ונעבור קורס מזורז במזחלות כלבי האסקי ומזחלות איילים, נצלם אקשן בקפיצות של סקי ונבקר בפארק חיות הבר של הקוטב. 7 ימים ו–6 לילות של מסע לעולם אחר.

- תאריכים – 24.02–02.03
- 7 ימים ו–6 לילות
- עלות ־ 1890 יורו
- כולל: טיסה ישירה, לינה, פנסיון מלא, הדרכת צילום על ידי רועי גליץ, הדרכה מקומית על ידי מדריך מומחה ללפלנד, אוטובוס תיירים מפנק, כל הכניסות וכל הפעילויות.
- יתקיים מפגש הדרכת צילום מקדים ומפגש סיכום ב'גליץ בית הספר לצילום'
- סידורים מיוחדים והתאמה מלאה לשומרי מסורת וכשרות

לפרטים נוספים לחץ כאן

גליץ בית הספר לצילום – מחלקת מסעות חו"ל
www.galitz.co.il 077–4090280

* תלוי במזג האוויר ובפעילות הסולארית במהלך המסע

| ישראל פיכמן | לאתר | ישראל | Nikon D200 | Nikkor 28-70 /2.8 | F3.5 | 1/160 | 320

ורדי כהנא

ציירת עם מצלמה

כשאלוהים תכנן את ורדי כהנא הוא חשב שהיא צריכה לצייר פורטרטים. בשביל זה הוא צייד אותה עם כל מה שצריך: סקרנות טבעית, אהבת אדם, חוש אסתטי, כישרון וחריצות.

תומר יעקבסון מראיין את ורדי כהנא

בהתחלה הכל עבד כמתוכנן וורדי התחילה לצייר "בצורה רצינית" כבר בגיל 10. היא נרשמה לחוגי ציור, הייתה חברה בנוער שוחר אומנות במוזיאון תל אביב ותלתה פוסטרים של מיכלאנג'לו על הקיר במקום את אלו של מעריב לנוער. ההמשך הטבעי בשבילה היה להירשם למדרשה לאומנות ברמת השרון למגמת ציור כשהיא לוקחת שיעורי צילום "על הדרך" בשביל למלא את הלו"ז שלה. ואז היא התיישבה בשיעור יסודות הצילום שהעביר הצלם מיכה קרישנר. ברגע המכריע הזה התוכנית של אלוהים לקחה תפנית לא צפוייה. מיכה בשיעורים שלו הכניס אותה לעולם חדש "אפשר להגיד שהוא גילה לי את הצמצם" היא אומרת לי בראיון שערכנו בסטודיו היפה שלה ברמת השרון.

ורדי נשאבה לעולם החדש שהיא גילתה. תוך כדי שהיא ממנת את עצמה מציורי תפאורות היא התחילה לעבוד כאסטיטנטית של המחלקה לצילום ומהר מאוד הציור יחד עם התוכנית הגדולה נדחקו לשוליים שהם משאירים את כל הבמה לעולם הצילום. לקראת סוף הלימודים הציע לה הקרישנר לעבוד בתור האסיסטנית שלו הצעה שהיא מתארת ככזאת שלא ניתן היה לסרב לה. במשך שנה וורדי הצעירה הייתה עמוד התאורה מונחה הקול שלו . אשת המעבדה ובין הייתר ממלאת הרבה

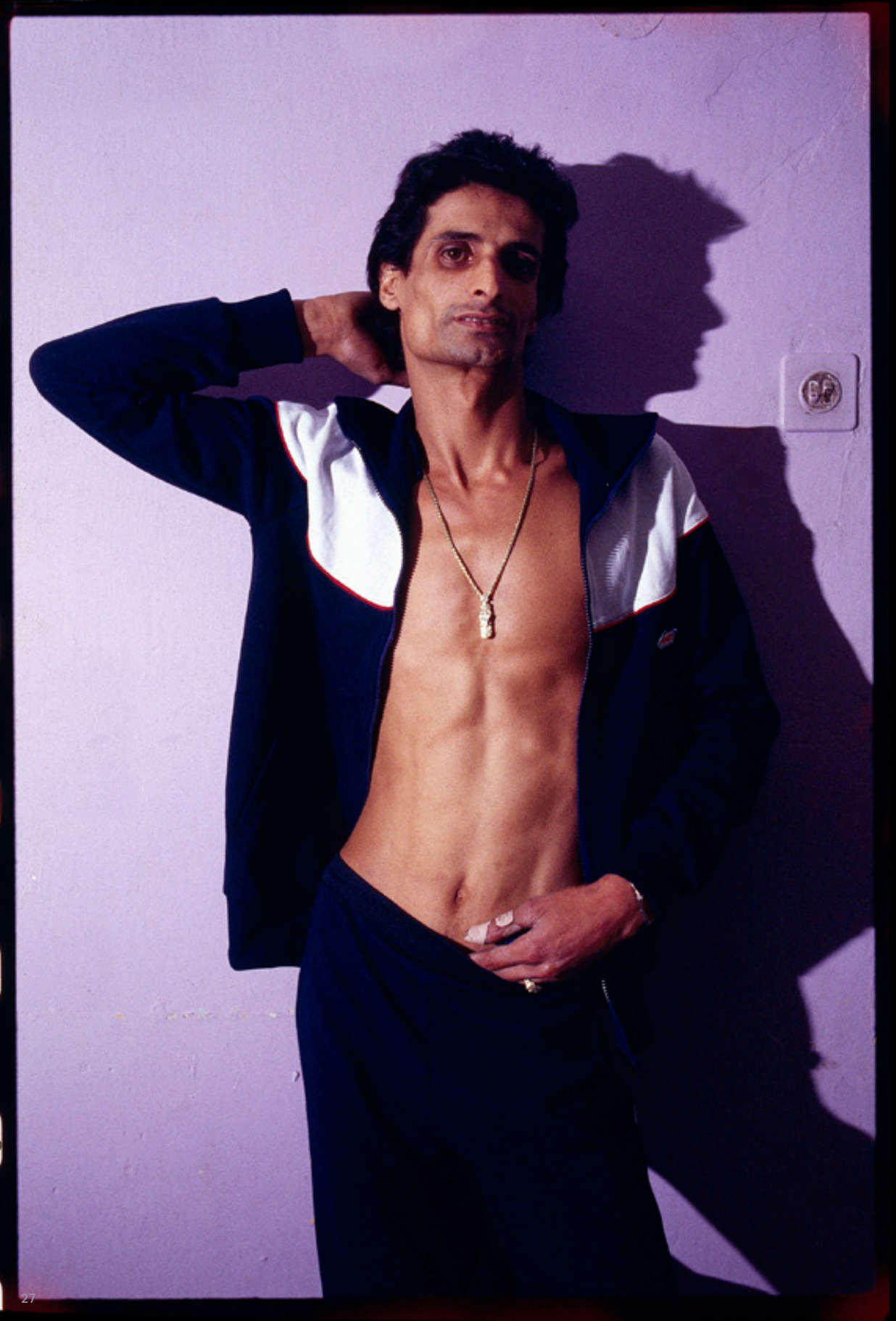

משימות מעניינות כגון "לכי תביאי" ופעמיים סוכר.
לשמחתה היא גם החלה במקביל לצבור ניסיון מעשי, במשימות צילום שוליות שמיכה העסוק נאלץ לדחות. בזמן קצר הפכה לצלמת מערכת והחלה להתרשת בברנג'ה העיתונאית.
"התחלתי לעבוד עבור המגזין "מוניטין" ו"אנשים" וצילמתי מכל הבא ליד : מסיבות וחיי לילה ספורט, פלילים ואופנה. לא, זה לא היה חלום שהתגשם אלא סוג של מחיר שהיא ידעה שהיא צריכה לשלם בכניסה בדלת האחורית אל צילום הסטודיו.

רגע מכריע אחד, שהפנה הרבה תשומת לב אל הצלמת הצעירה התרחש בהפגנת שלום עכשיו ב 1983 שבו צילמה צילום שנראה לכאורה צילום הפגנה בנאלי. בצילום רואים חבורת מפגינים שלובי ידיים הולכים ביחד לכיוון המצלמה שמגאפון מונף מאחורי אחד מהמפגינים. הצילום הזה היה בוודאי נשכח במהרה אלמלא אחד מהמצולמים, זה שהמגפון מונף מעל ראשו, לא היה אחר מאשר אמיל גרינצוויג ז"ל שנרצח באותה הפגנה כמה שעות מאוחר יותר.
"זה היה די מוזר" היא נזכרת "על הנגטיב יש רצף של שלושה פריימים . זה שנבחר, בכלל לא בפוקוס ואין בו עיניין אמיתי פרט לעובדה שהוא הנציח את הנרצח כמה שעות לפני מותו. זו המשמעות היחידה שהפכה את הצילום הזה לאייקון"
היא המשיכה לצלם ניוז והצטרפה אל צוות ההקמה של עיתון "חדשות", אבל התחילה להרגיש הרגשת פיספוס ותיעוב עצמי. "היה רגע שפשוט לא יכולתי יותר, זה היה ב1985, רכבת התנגשה באוטובוס מלא בילדים וכתוצאה נהרגו 22 בני אדם,

"אתה רואה את **הצל** שלו? הוא מה שבעצם עושה את התמונה הזאת".

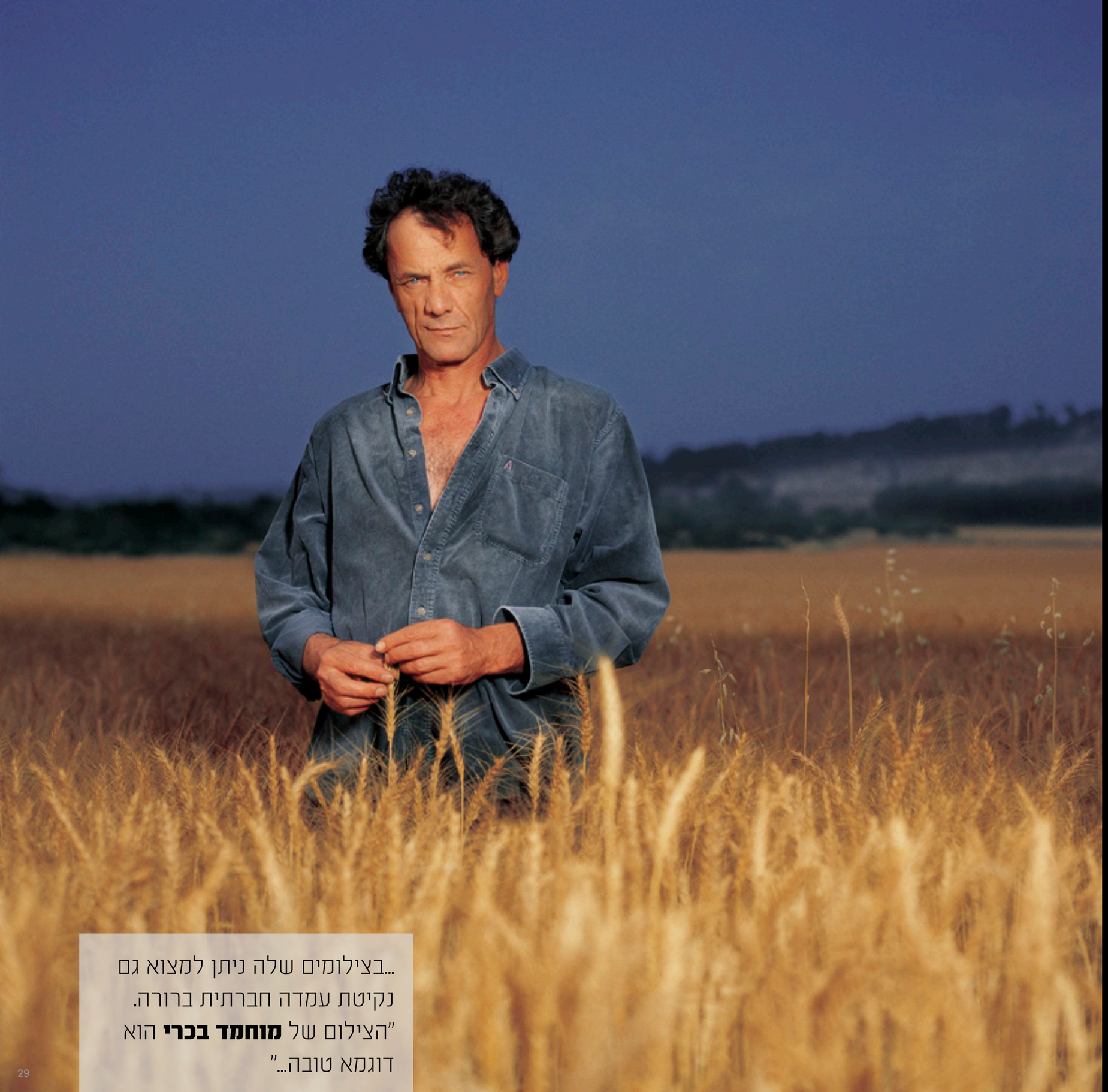

...בצילומים שלה ניתן למצוא גם נקיטת עמדה חברתית ברורה. "הצילום של **מוחמד בכרי** הוא דוגמא טובה..."

מרביתם ילדים מה שזכור כאסון הבונים. המערכת שלחה אותי לצלם מרחוק, עם עדשת טלה, את ההורים שבאים למכון הפתולוגי לזהות את גופות ילדיהם. שחזרתי משם, עם סרטים ריקים, הבנתי סופית שזה לא בשבילי, ניגשתי לעורך של ואמרתי לו שעד כאן ואני רוצה לצלם רק פורטרטים. ידעתי שאני יכולה לאבד את מקום העבודה שלי באותו רגע" למזלה, היא זכתה כבר בהערכה על כישרונה והעורך איפשר לה להתחיל להגשים את עצמה בתור צלמת.

ורדי התחילה לצלם עבור מהדורת סוף השבוע של העיתון עיתון "חדשות" ז"ל .

"היה לי מזל גדול כי אלו היו שנים של מהפכה ושינוי בעיתונות הכתובה בארץ ואני הייתי חלק מזה. צילמתי בסטודיו ובחוץ עם ציוד תאורה מינימליסטי. היא שולפת תמונה מאותה תקופה שמציגה את זוהר ארגוב ומסבירה שהיא צולמה בבית אמו. היא עושה שמוש במקור אור אחד מצד שמאל של המצלמה "אתה רואה את הצל שלו? הוא מה שבעצם עושה את התמונה הזאת".

מ1995 ורדי עובדת כצלמת עצמאית עבור מוסף 7 ימים ולקוחות פרטיים. מבט על הקיר בסטודיו המקסים שלה מגלה שהיא כנראה צילמה כבר את כולם. תמונות קטנות של ראשי ממשלה, זמרים, שחקנים, מפקדי חיל אוויר סופרים ונשיאי מדינה כולם תלויים במין פסיפס לא מסודר שמתוכו עולה תמונה אחת אסטתית וצבעונית של פנים מוכרות. כידוע,כל תמונה טובה מתחילה ברעיון טוב ומהרגע שהיא מקבלת את משימת הצילום הבאה שלה מתחיל אצלה סוג של תהליך בו היא מחפשת את הרעיון שיתאים לאותו מצולם "לפעמים הרעיון הזה מגיע ישר, משהו כמו נורה שנדלקת, לפעמים זה לוקח כמה ימים ולפעמים

"כדי לתפוס את הרגע, ביקשתי ממנו (**איתן בן-אליהו**) לצעוד הלוך ושוב עשרות פעמים".

הוא פשוט לא מגיע. יש גם פעמים שהרעיון שהיה לי פשוט לא עובד, בצילומים כאלו אני אפילו לא פותחת את העיתון לראות את התמונה מרוב בושה" והרעיונות אכן מקוריים חלקם נועזים, ורובם יפים מאוד אסטטית. "מאוד חשובה לי הפרספקטיבה בתמונה, אני לא משתמשת במינופלציות של עדשה כדי לקבל אפקט מיוחד או לא טבעי ומנסה להראות את הדברים כמו שהם. העדשות האהובות עלי הן בטווח הנורמל אני לא רואה את המפגש עם המצולם כזירת התגוששות אלא כעבודה משותפת, חשוב לי שהוא ידע מה אנחנו הולכים לעשות ושהוא ירגיש בנוח בסופו של דבר"

דוגמא מפורסמת ואסטטית במיוחד היא תמונה של ריטה שצולמה בסטודיו של ורדי שהיא משתמשת בילד הפרטי שלה כדמות בצילום. "הכל היה כמו שאתה רואה בתמונה...הבאתי טפטים מחנות מעולה שנקראת "טפטים צביקה" מרח' בוגרשוב בת"א. פיזרתי ענפי שיטה אמיתיים ,מהשכונה ברמת השרון . את הסלעים שעליהם יושבים ריטה והילד חצבתי מבלוקים של קלקר וריססתי בצבע. הכל בעצם מאוד אוטנטי אין עבודת פוטושופ . אם תסתכל טוב תראה את החיבור בין חלקי הטפט. העדפתי להשאיר את זה ככה בתמונה הסופית. אבל זה לא מתחיל ונגמר באסטתיקה. בצילומים שלה ניתן למצוא גם נקיטת עמדה חברתית ברורה. "הצילום של מוחמד בכרי הוא דוגמא טובה, מדובר בשחקן ערבי ישראלי. הוא מצולם נטוע בתוך שדה של חיטה. התמונה כאילו לקוחה מתוך גירסא פלשתינאית לסרט 'הוא הלך בשדות' רק שבמקום אסי דיין יש כאן דמות ערבית ש מחוברת לאדמה הזאת לא פחות, ניתן בקלות

איה קורן.

להבין מהצילום שאני בעצם מסכימה עם האופצייה הזאת"

"דוגמא נוספת היא הצילום של של דן חלוץ. צילמתי אותו עם כניסתו לתפקידו כרמטכ"ל, היה זה מספר שבועות לאחר ההתבטאות האומללה שלו בדבר הרגשתו לאחר שמטוסי חיל האוויר הטילו טון של חומר נפץ על בית מגורים ('הרגשתי רק רעד קטן בכנף'), רציתי בתגובה, להוציא ממנו את ההתנשאות הטבועה בו מבלי להשתמש במניפולציה של עדשה ופרספקטיבה. פשוט הארתי אותו בחדות, הנחתי רקע נייטרלי לבן . וכיוונתי את המבט שלו אל העדשה בזוית שאמרה הכל..

וורדי מעבדת לבדה את התמונות שלה בפוטושופ "אני רואה בעבודה עם פוטושופ חזרה לציור, ברגע שניתן לעבוד או לצלם בשכבות, זה נותן לי את החופש ליצירתיות שתמיד חיפשתי. העבודה בפוטושופ לוקחת בין יום לחמישה ימים ואין תמונה שלא עוברת עיבוד כלשהו"

הצילום של אייל שני שנראה כאילו שהוא מחזיק את הראש של עצמו היא דוגמא טובה לעבודת פוטושופ מבריקה. "אין פה הדבקה של הראש שלו יש פה תכנון מראש של כל פרט מה שהופך את העיבוד לאחר מכן לעבודה יותר קלה שנראית יותר "אמיתית". מה שעשינו כאן היה להשכיב את איל על שולחן בעוד העוזר שלו מחזיק לו את הראש כמו שרואים בתמונה, אח"כ נשאר לי למחוק את השולחן ולשבט את החלק העליון שברקע אל החלק התחתון, במהופך. עכשיו אם תסתכל בתמונה, לאחר ההסבר הזה זה פתאום ייראה לך מאוד ברור...שאתה מתכנן מראש כזאת פעולה אתה צריך לשים לב להמון פרטים, המיקומים ועומק השדה מאוד חשובים כאן"

"אין פה הדבקה של הראש שלו יש פה תכנון מראש של כל פרט מה שהופך את העיבוד לאחר מכן לעבודה יותר קלה שנראית יותר "אמיתית".

התמונה שמציגה את נורית ואביב גפן היא דוגמא נוספת לתכנון מראש כדי לבצע בשלמות את עבודת העיבוד לאחר מכן, בתמונה, שהיא ציטוט של 'הפייטה ' (-המעמד שבו הורד ישו מהצלב והונח על ברכי מריה) מוצגת נורית האם מחזיקה את אביב. "מה שאתם לא רואים בתמונה הוא שבכדי לייצר את תחושת הריחוף הקלה של אביב וכדי לאפשר לנורית להחזיק אותו ככה הוא בעצם נתמך על ידי ארגז בגבו שהורד לבסוף בשלב הפוטושופ. היא בעצם לא יכלה להחזיק אותו ככה ללא הכיסא הזה"

"בעבודה שלי למגזין, יש עבודה אינטנסיבית בבניה, אבל, ריטוש מינימלי לעור של המצולם. חוץ מהסרה של פגמים ברורים כמו פצעונים או שומות, חשוב לי לשמור על הגיל , עם כל מה שמשתמע מכך. בעבודות פרטיות מוזמנות כמו צילום של אנשי עסקים וחברות אני אעשה שימוש בריטוש יותר משמעותי אבל גם שם אני לא אשתמש בזה יותר מידי ולא אצור תמונה שדומה לשער של"את" כלומר דמויות פלסטיות ולא טבעיות"

ורדי מבכה את מצבו של עולם הצילום העכשווי "היום התנועה במרחב האינפורמטיבי של הצילום היא אינסופית ואנחנו מוצפים באימג'ים כל הזמן ובכל הרמות. לכל אסיסיטנט שמגיע אלי לעבודה אני מייעצת ללמוד עוד מקצוע כי מצילום עצמו כמעט בלתי אפשרי להתקיים בימנו. לי היה מזל כי התחלתי לצלם בתקופה של פריחה של העיתונות החדשה. היום יש יותר מידי צלמים שאני מכנה אותם ' אנשים עם מצלמה' ולא צלמים, הקושי בימנו הוא לברור את המוץ מן התבן של עודף המידע הזה"

ההשוואה לאנני ליבוביץ' היא אומנם קלישאתית אך בלתי נמנעת שהרי שתיהן

יצחק ולאה רבין ז"ל. בגירסה שפורסמה בעתון רק לאחר הרצח.

צלמות פורטרטים מצליחות, נשים עדינות בעולם של גברים מגודלי עדשות " להשוות ביני לבינה זה בעיקר פתטי. מעבר לקנאה בתקציבים האינסופיים שעומדים לרשותה בכל משימה, (טוב, היום אני דווקא לא מקנאת במצבה הכלכלי האישי ...) אני בעיקר מבכה על הפער העצום בין אמריקה לישראל בהתיחסות לתרבות הצילום. וחוץ מזה, זה כמו להשוות בין שלמה ארצי לברוס ספרינגסטין, פרובנציאלי למדי" מה שיפה לראות הוא שגם אחרי 20 שנה ההתלהבות והאהבה לצילום אצלה עדיין פועמים ומורגשים, ישבנו עם רב המכר שלה מ2007 "פורטרט ישראלי" שהיא עוברת מצילום לצילום, מסבירה לי על הטכניקות בהן היא משתמשת, מלטפת את הדפים ומאוהבת במצולמים שלה "אני עדיין הצלמת של החבר'ה" היא אומרת לי לקראת הסיום "מסתובבת כל הזמן ומחפשת רעיונות ולוקיישנים ומתלהבת כל פעם מחדש".

כשיצאתי מהפגישה איתה הבנתי שפגשתי אדם שהגשים חלום ילדות. אז נכון שיש כמה הבדלים במונחים טכניים כמו "צילום" או "ציור", "מברשת" או "מצלמה" אבל במהות אין הבדל. רמברנדט צייר את פרנסי העיר והכנסייה וורדי כהנא מצלמת אותם. הפוטושופ הוא פלטת הצבעים שלה והאור שלה מגיע ממבזקי אולפן ישנים. היא אפילו במצב יותר ממנו שהוא היה בגילה, שלא היה לו את מי לצייר והוא נאלץ בהרבה מקרים

לצייר את עצמו. אצלה הם עומדים בתור לסטודיו שלה כבר שנים, אנשי עסקים שרוצים אורגינל, משוררים שרוצים להביע משהו גם בתמונה של העיתון, או סתם דוגמניות על שהחליטו פתאום להתפשט דווקא אצלה.

והיא מספקת את הסחורה בדרך כלל: תמונה שאתה מדפדף אליה אחרי מבול של תמונות בינוניות נעצר ובודק מי צילם.

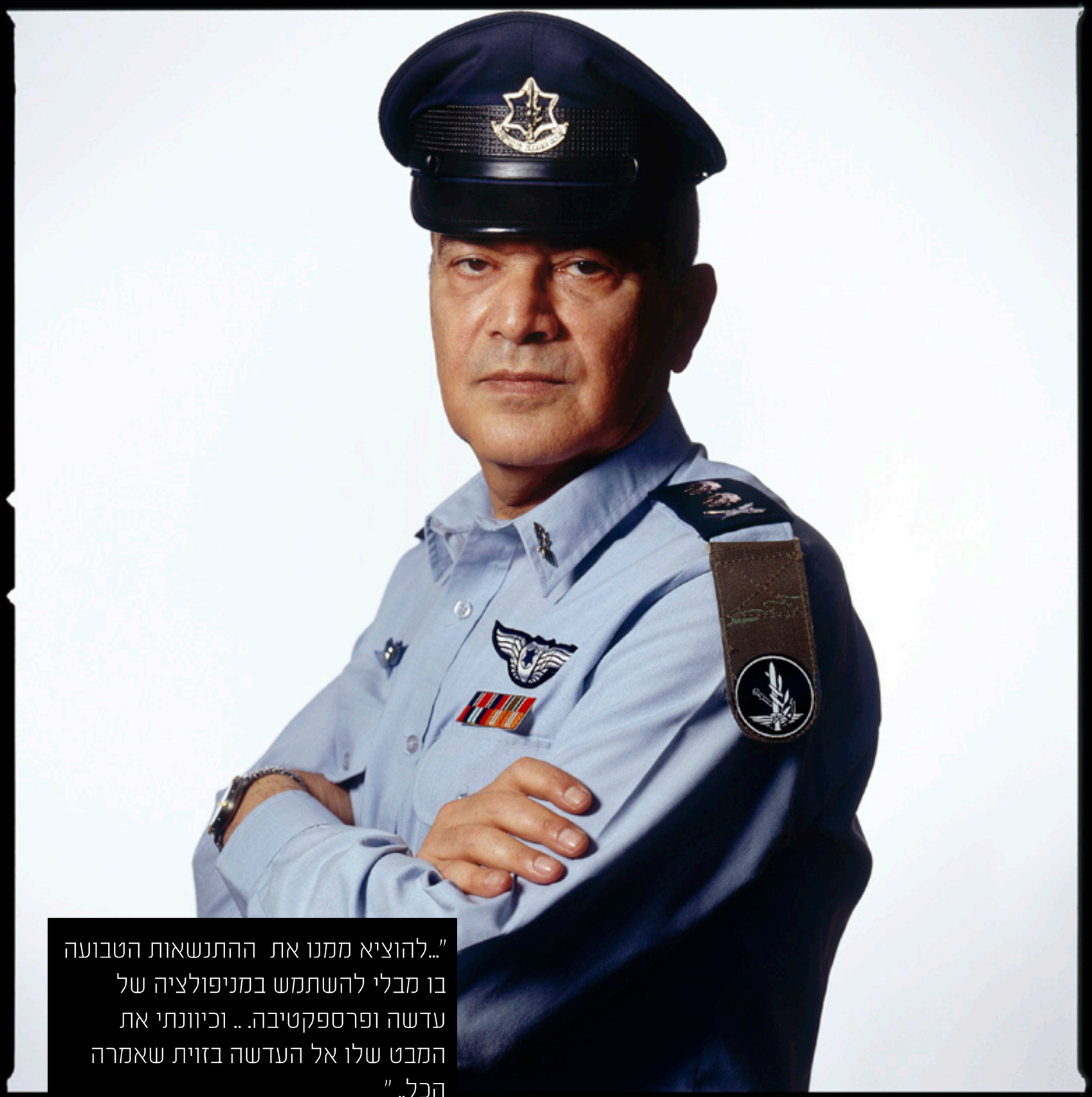

"...להוציא ממנו את ההתנשאות הטבועה בו מבלי להשתמש במניפולציה של עדשה ופרספקטיבה. .. וכיוונתי את המבט שלו אל העדשה בזוית שאמרה הכל.. "

לחלום רחוק מונגוליה

מאת: אילן אביב

אחת לשנה כמו עוף החול האגדי, החלום קורם עור וגידים וקבוצה של אוהבי צילום יוצאים לתעד, לחוות, להכיר ולג־עת במונגוליה. מקום קסום שהזמן קפא בו מלכת, ששאגות הקרב של ג'נגיס חאן עדיין מהדהדות, שעדרי סוסי הפרא חוצים את הדרך מאופק לאופק. מונגוליה אהובתי.

אירוח נוודים

מהאוהל המונגולי מגיחה כרס ענקית, משומנת ונוצצת בשמש הקופחת, ומעליה מתחבר לו ראש עגול עם ציצית שער שחור. חונגור מביט עלינו בתמיהה ברורה ומגרש כלאחר יד את הכלבים הזועמים בנהמה לא ברורה. על פניו אפשר לקרוא את השאלה המתבקשת "מאיזה כוכב לכת בדיוק נחתתם פה... ???! " אבל הכנסת האורחים המפורסמת של הנוודים עובדת גם במקרה זה, וכל קבוצת הצלמים מוזמנת בתנועה רחבה אל האוהל.
האוהל המונגולי מסודר להפליא – שלוש מיטות מוגבהות על גבי קופסאות שימורים (שלא יעלו החרקים...) ארונות כתומים ונמוכים עליהן מונחים תשמישי קדושה לצד תמונות משפחתיות. מהגג משתלשלות רצועות בשר כבש המתייבש לאיטו וגבינת יאק חמוצה. בעלת הבית הביישנית מקדמת את פנינו בחיוך מבוייש ונבוך, ומזמינה אותנו לשבת במעגל סביב התנור הרוחש עליו מונחת קערת חלב סוסות. בתנועות מיומנות מוזגת את ה-"איירק" לקעריות חרסינה, ואנו משום הנימוס צורבים את שפתותינו בחלב חמוץ וריחני משהו... מלבד חנן הלוגם בהנאה את כל הקערה וזוכה למילוי מחדש.
השיחה בין קבוצת צלמים ישראלים לבין דרי האוהלים זורמת להפליא: אנו שואלים בעברית והם עונים במונגולית, וכולם מבינים את כולם...
בעזרתה של אויוקה המתורגמנית מכניסים קצת סדר בדברים. השנה החולפת היתה שנה קשה עם חורף אכזרי (טמפרטורות של ארבעים מעלות מתחת לאפס) והעדרים עדיין מתאוששים. המשפחה שלחה את הילדים לכפר הסמוך ונשארה להשגיח על העדרים במחסות החורף, מאביסים אותם בקציר הקיץ הדל.
למרות תנאי החיים הקשים המונגולים חייכנים להפליא, ולא נשמעת מפיהם מילת תלונה. ביקשנו לצלם (רשות תמיד נדרשת, ולרוב נענים בחיוב) ומיד רצו בנות המשפחה ללבוש את ה "דל" המסורתי החגיגי , הרקום והצבעוני. ממש חגיגה לעיניים הבנות פוסעות על משטח הדשא הירוק כאילו הן במסלול דוגמנות פריסאי.
אנו מבקשים לצלם עוד – את חליבת הבקר והסוסים (ומונגולית בת חמש רצה לכנוס את העדר הקטן ולקשור את העיזים במעין שתי וערב כהכנה לחליבה) ואילו חונגור ממהר להפגין את כישורי הרכיבה שלו, בוחר רמח מהעדר ומדגים לעיננו המשתאות (ולקול תקתוק המצלמות) השתלטות על הסוס הפראי עד לאפיסת כוחותיהם של הרוכב והסוס.
הסביבה הפסטורלית מסביב לגר משרה עלינו אווירה קסומה: עדרי בקר רועים בשלווה, סוסים חוצים את

האופק בהליכה נינוחה והשמיים מכוסים בעננים צמריים, יחודיים למונגוליה היא "ארץ השמיים הכחולים".

איך בכלל הגענו לכאן ???

פעם בשנה אני מחפש קבוצה של אוהבי צילום, לגלות להם פינה קסומה של העולם, מונגוליה. לא צלמים מקצועיים אלא כאלו שפשוט אוהבים את המצלמה וגם את המצולם, ומבקשים להכיר תרבות באופן בלתי אמצעי, "בגובה עיני המונגולי". כאלה שהזמן אינו בוער בעצמותיהם, ומסוגלים לשבת אל מול הנוף, לשתות קפה ולפטפט בהמתנה לאור הנכון, לזווית הנכונה.
הקבוצה נאספת לאיטה במשך חודשים. לומדים להכיר, מצלמים ביחד, לומדים על מונגוליה ומנהגיה ומקבלים תדריכי הכנה ליציאה למקום בו בית החולים הקרוב נמצא במרחק יום נסיעה, וגם אז רוב הסיכויים שהרופא הוא וטרינר...
מתארחים בבתי החברים, מציגים את עצמנו וצילומינו, משתפים בנסיון ובהכנות למסע. בתחילת אוגוסט מגיע היום הגדול של שיחות הטלפון האחרונות עם המשפטים של "נתראה בדיוטי – פרי". 15 הרפתקנים הולכים לחצות את מונגוליה ממדבר גובי ועד אגם חופסגול בצפון, מסע של הגשמת חלומות. לא טיול קולינרי אלא הסבה אל שולחנו של אלוהים עם טלוויזיה של 360 מעלות של טבע וירוק וכחול, לא מלונות פאר של 5 כוכבים אלא של אוהלי שדה הנטועים תחת שמי אלפי הכוכבים אל מול אגם צבוע באדום העז של השקיעה. לא טיול של קונצרטים מאלפים אלא מוזיקת "חומי" גרונית המספרת את שירת הזמיר ואת דהרת העדרים. מסע אחר של אנשים שאוהבים טבע ונוכנים למשהו שונה, אחר.
מונגוליה בוחרת את הקבוצה, ולא להיפך. לא כל אחד מוכן ל"טיול טירונות" שכזה. רק אלו שהמילה "מונגוליה" גורמת להם לדוק של חלום על עיניהם, להבעה של ילד מתלהב – מוכנים לזנוח את מרומי אוטובוס התיירים ולוחות הזמנים המוקפדים למסע שכולו גילויים חדשים וזרימה עם הטבע.

גינגיס חאן עדיין חי

בארץ הגדולה פי שבעים מישראל, מתהלכים להם 2 וחצי מליון מונגולים בגאווה, נודדים בחופשיות וללא בעלות על הקרקע עם עדרים ענקיים (40 מליון בעלי חיים) בחבל ארץ שיד האדם כמעט ולא שנתה את פניו. במונגוליה אין כבישים (כמעט) ואין רשת חשמל בסביבה הכפרית, ואפילו הכפרים הבודדים מפוזרים בדלילות מפחידה. מדי מספר קילומטרים ניתן להבחין בפטריות לבנות ("גר" - האוהל מצופה לבד של המונגולים) ושורת סוסים קשורה ב-"חניה" שלפני הגר.

על דופן הר מול עיר הבירה "אולן באטאר" חקוקה בסלעים דמותו המרשמיה של ג'ינגיס חאן. דומה שכל מונגולי הוא צאצא של המנהיג בן ה 800 שנה. גנגיס חאן איחד את שבטי הנודדים בערבה המונגולית בשנת 1206, ויצא למסעות כיבוש מערבה לאירופה, ודרומה לסין. תחת הנהגתו כבשו המונגולים רכובי הסוסים את רוב העולם הידוע תוך כדי השארת הררי גולגלות בדרכם ושבילי הרס וביזה. המונגולים של היום מתארים את ג'ינגיס חאן ככובש נאור, שידע להעריך גבורה (גם של אויביו) ואומץ, כפלורליסט דתי שהתיר לעממים הכבושים את חופש האמונה וכאדם פשוט מנהגים.

בציורים המונגולים ניבט ג'ינגיס חאן עם שיער וזקן לבנים אשר מותירים בך את התחושה של סב טוב ומיטיב, מעין "אליהו הנביא" בן עמנו. למען הסר ספק: איש זה הוביל מסעות לכיבוש אירופה שהותירו 17 מיליון גוויות בשבילי הלחמה. על הרקע של הערצה לאומית לגינגיס חאן ניתן לראות את השפעתו עד ליום זה. גינגיס חאן טבע את חותמו בהותירו אחריו את ה "יאסאה" (Yasa)– התורה הכתובה של פקודותיו ומצוותיו לעם המונגולי. המונגולים משמרים את תרבות הנדידה, העצמאות והכבוד על פי חוקה בלתי כתובה מהמאה ה-13.

צא לי מהפריים (או צלם, בקיצור)

אחרי הנחיתה וההתאקלמות למשך יום אחד בבירה, אנחנו מתארגנים על רכבי השטח, לקראת היציאה. ארבעה צלמים ונהג בכל אחד מהג'יפים, מכשירי קשר, מים ואוכל, אוהלים ושקי שינה. לוגיסטיקה לא פשוטה המשקפת תנועה בשטח קשה, עצמאות מלאה ושימת לב לכל הפרטים וההפתעות בדרך. כעבור שעה של נסיעה אנו מרגישים שהגענו לעולם אחר: המרחבים הענקיים של מונגוליה נפרסים תחת שמיים כחולים וענני צמריים לבנים, סוחטים אנחות התפעלות בכל

סיבוב ועיקול של הדרך. כטירונים במונגוליה, המצלמה עובדת כמעט ללא הפסק, עוצרים אל מול כל עדר, כל סוס. לאט לאט מתקדמים במדינה הענקית הזו, מרגישים את הקצב משתנה, את המרחבים הירוקים עם הדשא הנמוך מחליפים את עצמם לגבעות נמוכות. הכיוון צפונה, אל אגם חופסגול היפיפה, כמעט 1500 ק"מ של דרכי עפר ונהרות שעלינו לחצות.

את הלילה הראשון עושים במחנה גרים (Ger Camp) אל מול חומותיה האגדתיות של חארחורין, עיר הבירה הקדומה של ג'ינגיס חאן. במקום נותרה רק חומה גדולה המקיפה 17 מנזרים בודהיסטים שנותרו מ-40 מנזרי עבר מפוארים. השלטון הקומוניסטי-רוסי רצח בשיטתיות כ-30 אלף נזירים בתחילת המאה ה-20, ולמרות זאת אלפי מונגולים עולים לרגל אל המקום המקודש, להתפלל להניח מנחות ולבקש בקשות.

מחארחורין העתיקה אנו מתחילים לטפס אל צפון המדינה הענקית, דרך חבל ארץ פעיל מבחינה געשית, מעיינות חמים וסלעי הרי געש. חלק מהדרך הולכים כדי לחלץ עצמות, והשיירה מתארכת. אנשים הולכים בקבוצות או לבד, בשבילי העפר, טובלים ביערות עצים מחטיים ענקים והציקאדות מצרצרות ברעש. מאחורי העיקול נפרש לעינינו הלא-מאמינות אגם כחול ענקי, נושק להרים גבוהים ושורה של גרים לבנים למרגלותיו. מחנה הלילה הבא שלנו מול האגם היפהפה הזה.

בערב יושבים אל המדורה שהמונגולים בתושייתם הכינו, ואילנה שולפת שירונים שהוכנו מבעוד מועד. התמונה כמעט סוריאליסטית: קבוצה של ישראלים ומונגולים, יושבים סביב מדורה לאור שקיעה על גדות אדם נפלא ושרים שירים ישראלים ומונגולים. אויונה הטבחית מפליאה בשיר מקסים, עם קול צלול וחודר שמשאיר אותנו פעורי פה.

אויר הבוקר הקר חודר לאוהל ומבעד לדלת הפתוחה נשקף האגם הרגוע. מהמטבח עולים ריחות ארוחת הבוקר שאויונה מכינה, ושוב מפתיע אותנו עם לחם מטוגן, ביצים וסלט ישראלי לתפארת.

הדרך נפרשת מתפתלת לאורך חופי האגם, והצעקה: "אני מצלם, צאו לי מהפריים!" נשמעת תדיר. קבוצה של צלמים מלאי אגו וחשיבות אינה פשוטה לניהול...

ארוחת הצהרים על שיאו של הר, מוצאת אותנו רעבים ויגעים משהו מהטיפוס, אבל המטעמים של אויונה והמיקום הנהדר שמצא בעבורנו הוייגה "עין הנץ" משכיחים מאתנו כל תלונה. עוד לפני שהמרק נמזג המצצלמות נשלפות, שמים מקטב לניגודיות השמיים, והופ – עוד סדרה מתועדת לזכרון.

טירונות מאוחרת

לינת השטח הראשונה באיזור בו אין מחנות גר גורמת להתרגשות בקבוצה. שכחנו כבר איך זה להרגיש טיפה

מלוכלכים, לא להתקלח, לישון באוהל סיירים ולהרגיש קור...

מרחוק המראה ממש מצטלם היטב: שורת אוהלים ישרה טבולה במשטחי דשא ענקיים, נחל כחול מתפתל בין האוהלים ומדורה כבר בוערת לה בעליזות. הירח העולה מביא עימו קור בלתי יאמן, וההצטופפות יחדיו סביב המדורה ממש לא עוזרת. אוצ'ה, הנהג המונגולי השמן מסתובב חצי לבוש כאילו הקור אינו משפיע עליו, גורר בכבדות דלי ענק ובתוכו "חורחוג" – חתיכות כבש מעורבבות עם אבנים שלוהטו במדורה ותפוחי אדמה. המאכל המסורתי המונגולי נבלע במהירות בכרסינו הרעבות, ורק אנחות התענוג מפריעות את שלוות הערבה.

הריח משך אליו קבוצת רוכבים מונגולית שעברה בסביבה, וללא היסוס או שאלה הצטרפה לארוחת הערב שלנו. פרט ל-"שלום" וכמה הנדות ראש לברכה, לא הוחלפו מילים רבות. זהו מנהג הערבה: מי שהכין אוכל חם חייב לכבד את אלו שבנדידה.

השכמת הבוקר הייתה נפלאה: אויוקה פותחת את הריצ'רץ של האוהל, מוצאת אותנו חצי מנומנמים ושואלת "קפה או תה?" את חצי השעה הראשונה של היום אנו מבלים בשכיבה באוהל, עם קפה ביד ומביטים בעולם המתעורר בשקט, בשלווה ושומעים את משק הצפורים, היאקים הגועים והעדרים היוצאים למרעה. מנה של בריאות.

הריח של החביתות מושך אותנו החוצה, רחצה קצרה במי הנחל הקפואים ובזמן שאנחנו מספרים את חוויות הלילה בארוחת הבוקר, המונגולים מקפלים את המחנה ומוכנים לתזוזה. אנחנו יוצאים להליכת הבוקר, והצוות מנקה את סביבת המחנה מכל סימן וזכר לשהותנו. טיול "אקו".
המסע מתקדם, ואנו עוברים את האגם הלבן בדרכנו צפונה, אל האזור הסיבירי של מונגוליה. נוף הגבעות מחליף את מקומו ליערות מחטיים, העליות ארוכות יותר מהירידות ואנו מטפסים לגבהים של 2500 – 3000 מטר מעל פני הים. הרוח הקרה שורקת בין העצים וחותכת בפנינו בכל עצירה לשירותים.
אנו עוצרים בעיירה "מורון" להצטיידות. העיירה הינה בירת המחוז, אחת מ-22 מחוזות הקיימים במונגוליה ומספקת את השירותים המוניציפליים והאזרחיים הנדרשים. השוק המקומי מקורה בחלקו, ומשמש את האוכלוסיה המקומית לצרכי קיומם: אוהלים ואוכפים לצד בשר כבש, מסמרים וחלקי מכוניות בערבוביה ליד ארונות קטנים ופסלי תפילה בודהיסטים. אנחנו מצלמים בשקיקה עד אשר מונגולי זועף משליך אבנים לעברנו, והבננו שהשוק אינו מסביר פנים לצלמים.

המצלמה כמדיום תקשורתי

תחשבו על הסיטואציה הבאה - אחה"צ בבית, הילדים מכינים שיעורים ואתם צופים בטלוויזיה, במטבח מתנגנת ארוחת הערב ולפתע – דפיקות קלות בדלת, ובפתח מדריכה נערית עם 15 צלמים מביטים בשקיקה על כל פרט... מספר מילות נימוסין מהמדריכה והופ – כל הקבוצה זורמת פנימה וללא היסוס מתחילה לצלם את המטבח, הילדים ההמומים והכלב המשפחתי שנובח כמטורף. נשמע דמיוני? לא בדיוק. כך זה נראה בעיני המונגולי המארח אותנו באוהלו.
השיטה אותה אני מצאתי הכי נכונה להפשיר את הקרח היא הסקרנות והשימוש במצלמה. צריך לזכור שבדיוק כמו שאנו רוצים לדעת על אורח החיים שלהם – המונגולים מעונינים לשמוע על שלנו. אז פותחים את השיחה בהצגת עצמנו, מאיפה באנו ומה הרקע שלנו. איפה גרים, וקצת על קדושת ירושלים. החלפת המידע (ולא רק לקיחתו) גורמת למונגולים להתקרב, להפתח ואפילו לשאול שאלות. ואז מבקשים את רשותם לצלם, אשר לרוב ניתנת בקלות. מסבירים כי מטרתנו לתעד את תרבותם. את התמונה הראשונה שמצלמים, לרוב את בעלי האוהל, מייד מראים להם על גב המצמה. הם מתאהבים, ומתחילים לדגמן, לבקש לצלם את הבנים, להראות את יכולות הרכיבה שלהם והחגיגה לעיניים מתחילה. בסיום כל "סבב" צילום שכזה מבקשים בבישנות כי נשלח להם תמונות, וכותבים על פיסת נייר את כתובתם בכפר הקרוב. תמיד, תמיד אני מבטיח ומקיים: כל שנה אוסף מחברי הקבוצה מאות תמונות ומחלק אותן למונגולים שבדרך. לא תמיד מוצא אותם, אבל תמיד יש

מישהו שמזהה את קרוב משפחתו או חבר, והתמונות מתקבלות בשמחה.
נושא התעוד תופס חשיבות במסעות הצילום - במקרה אחד הבאתי לשבט הצאטאן תמונה של השמאן, ובדיעבד התברר כי בזמן שחלף מאז הצילום הוא התאבד כי מישהו לבש את הגלימה שמעניקה לו כוחות וגזל אותם ממנו. התמונה שהבאנו היתה האחרונה בחייו.
במקרה אחר הוזמנו לחתונה מקומית, נפלאה וצבעונית. שהינו עם המשפחה כמעט יום שלם בחגיגות והכנות לחתונה. שנתיים אחר כך עברתי בסמוך לכפר החתונה, וקפצתי לביקור קצר עם כמה עשרות תמונות. כשנכנסתי לגר, האם כמעט והתעלפה. החלה לבכות, ולהתרגש, וספרה לי כי תמונות החתונה אשר נלקחו על ידי צלם הכפר נשרפו כולן (מצלמת פילם) ום חיפשו אותנו בכל רחבי מונגוליה לנסות ולקבל עותקים, ללא הצלחה. והנה, שנתיים אחרי, התמונות היחידות מהחתונה הגיעו ליעדן. כל הכפר הגיע לצפות...

מעבר ההרים לחופסגול

אגם חופסגול בצפון מונגוליה הינו מאגר המים המתוקים הגדול המונגוליה, והשני בעולם בצלילות מימיו. ביום עם ראות טובה ניתן לראות משאיות דלק רוסיות אשר ניסו לחצות את האגם הקפוא במקום בו הקרח היה דק מדי, בנסיון להמלט ממשמר הגבול, וטבעו.
הדרך מובילה אותנו באחד ממעברי ההרים החלקלקים ביותר, ואנכפ'ת הנהג מבצע 3 סיבובים עם הרכב סביב ה"אובו" לפני חציית המעבר. אובו מונגולי הינו גל אבנים המוצב בנקודת אנרגיה על פני הקרקע, ועליו ענפים המסודרים כאוהל טיפי המצביע אל השמיים. המבנה הזה מתעל את האנרגיה הקדושה כלפי השמיים, והמונגולים עוטפים את הענפים בצעיפים כחולים לאות כבוד ("חאטאק") ומניחים מנחה לכוחות הטבע בין האבנים. המנחה יכולה להיות שטרות כסף או בקבוקי וודקה ואפילו מקלות הליכה...
עוד עיקול אחד – והאגם התכול נגלה במלוא הדרו. אנו מתקדמים אל מחנה הגר שלנו, ומתקבלים בברכות חמות על ידי הצוות, שהכין בעבורנו את המים החמים במקלחות וארוחת צהריים עשירה. האוהלים המונגולים שלנו נמצאים בתוך כר דשא, מוקף ביער עבות מצד אחד, ושפת מים כחולה ושקופה מהצד השני. מקום של שלווה ושקט.
לאחר יום של בטלה והתאוששות, יוצאים לרכיבת סוסים אל שבט הצאטאן שאמור לחנות בהרים סביב האגם.

הצאטאן הינם שבט של נוודי איילים, מהבודדים שעדיין קימים בעולם. הם נעים בין מונגוליה לרוסיה הסיבירית, נעזרים באיילי הצפון לנשיאת האוהלים שלהם ולאספקת חלב ובשר. השבט עני מאוד, ובחורפים הקשים מוצנחת עזרה ואוכל ממסוקים מונגולים ורוסיים לחברי השבט.
הרכיבה משתלמת, ומצאנו בצפון האגם את השמאנית של הצאטאן (כוהנת דת). השמאנית הזו נחשבת כבעלת כוחות מאגיים חזקים במיוחד במונגוליה, ואויוקה הביטה בה בהערצה בלתי מוסתרת. הוזמנו לעישון עימה באוהל, ולשיחה מתורגמת שנגעה ב-39 האמהות הרוחניות שלה עימן היא נמצאת במגע יומיומי, על הטקסים לגירוש הרוחות הרעות ועל מנהגי החיים של הצאטאן. השמאנית הציגה בפניו שצ יחדה להם היא קוראת "הראשון", "זה ללא שם", "מספר שלוש, "היא" ועוד שמות לא ברורים אשר נועדו בדיוק כדי להסתיר את הילדים עד לבגרותם מהעין הרעה.
בערב מתכנסת הקבוצה באוהל-האוכל, ולאחר הארוחה מתפתחת לה שיחה. אולי זו הרגשת האינטמיות, הריחוק מהבית ומההמולה, ואולי זו מונגוליה, אבל לפתע אנשים מדברים. מספרים על עצמם, על מלחמות שעברו, על הרגעים המעניינים בחייהם, שיאים ומורדות. על הבן של שושנה שנפל בקרב, על שיגור טיל ה"חץ" של אילן, על שליחות "עדים במדים" של ניר...כל אחד בוחר במה לשתף. מונגוליה מוציאה רגשות מאנשים.

1000 מונגולים רוכבים בסערה

מאגם חופסגול אנו בעצם מתחילים את דרכנו חזרה לציבילזציה, ומעיירת המחוז תופסים טיסה ל-אולן באטור, שהיום, אחרי שבועיים בשטח נראית כמרכז תרבותי שוקק חיים לעומת תדמית "המערב הפרוע" לה זכתה במבט הראשון שלנו.
כ-60 ק"מ מערבית לעיר מתקיים שחזור של קרב מונגולי מתקופת ג'ינגיס חאן, ואנו , עייפים, מותשים ומריחים בדיוק כקבוצת טירונים שזה עתה סיימה מסלול, לא מוותרים. הרכב שאמור היה לקחתנו לאחר צהרים של אמבטיה חמה וארחה במסעדה נסב לעבר שדה הקרב. בלב השדות אנו רואים מעיין טריבונה ארעית, מערכת סאונד שמזכירה את יום העצמאות בבית הספר היסודי "ויצמן" נהריה, ושורה של מכוניות "גזלנים" עם בירה מקומית. אנו מתמקמים בצייתנות בטריבונה הנטושה כמעט, לא יודעים למה לצפות. לפתע נראה באופק ענן אבק עצום. השמים מאחורי הגבעות נצבעו בחום, ומבין עננו האבק מגיחים 1000 רוכבים בלבוש מלחמה מונגולי קדום. היללות מקפיאות הדם, האדמה הרועדת

תחתינו מעוצמת הלמות הפרסות, והמבט מזרה האימה של המונגולים העומדים לדרסנו מעבירים את החוויה שבפניה ניצבו הצבאות הנוצרים במאה ה-13. למרות שידענו שזהו שחזור בלבד, היה משהו מצמרר בהפגנת הכוח של הקוהרטה המונגולית. הקרבות המשוחזרים נמשכו כשעתיים, כאשר המונגולים מפליאים בוירטואזיות מדהימה את שליטתם ברכיבה, את יכולתם לשלוח חץ מקשת הישר בלב מטרה, את התחרותיות הטבועה בהם, ואת יכולתם הפיזית במאבקים כוחניים האחד בשני. ההצגה מסתיימת כאשר מספר מונגולים שוכבים על הקרקע נאנקים מכאב (אמיתי) חבולים ופצועים. הזירה היתה מושלמת למאות תמונות אשר נראות כאילו נלקחו מסט של סרט היסטורי.

הערב נגמר בארוחת פרידה מהמארחים ומהצוות המונגולי, בחלוקת מחמאות הדדיות ובהבטחות לפגישות מרוחקות בעתיד.
הדרך הארוכה הביתה מתחילה מחר.

אז...למה ???

כולם שואלים אותי "למה ?". מה מניע איש היי-טק ומשפחה, לקום ולנדוד למונגוליה הרחוקה שנה אחר שנה עם קבוצה של צלמים? מה גורם לי להמיר את חיי הנוחות בשבועיים של אוהלים, קלקולי קיבה ונסיעות מפרכות.
התשובה כל כך ברורה לי, שלעיתים איני מבין את השואל. לפני 30 שנים, כילד קטן, קראתי ספר על מסעות

הכיבוש של ג'ינגיס חאן. וכילד קטן תמיד חלמתי לרכב לצידו של החאן הגדול, לכבוש עולם ולהציל את מירהלה, מלכת הכיתה.

איפה שהוא בגיל 40, שמתי לב שאם לא מתווים תוכניות להגשמת חלומות, הם פשוט לא מתגשמים לבד. ניסיתי לשכנע חבר או שניים לבוא עימי למונגוליה, ופרט למנוד ראש רחמני לא זכיתי לשיתוף פעולה. אז נסעתי לבדי, וחציתי את מונגוליה ממדבר הגובי ועד חופסגול. מסע מדהים שחשף בפני את המונגולים החמים, המארחים, והתמימים. התאהבתי במונגוליה, וליבי נצבט.

מאז, אני משלב כל שנה בין אהבת הצילום, לאהבת מונגוליה. מוצא את הקבוצה שאדע שיהיו שותפים לחלומות, שיכבדו את המונגולים ותרבותם, שיהיו פתוחים למשהו אחר. מבלה שבועיים קסומים בטבע הפראי והאמיתי באחד המקומות הבודדים בעולם שיד האדם לא שינתה אותו, מצלם, לומד ומקשיב.

לחלום רחוק, מונגוליה.

אילן אביב www.far-dream.info

A.B.S
אי.בי.אס יבואנית
חברת KATA בישראל

KATA

DREAM BAG
CHALLENGE

לא מוצא את תיק הצילום המושלם? עצב אותו בעצמך!

כנס ל Kata Dream Bag Challange
עצב את תיק חלומותיך ותוכל לזכות בציוד צילום
בשווי $5000 ובפרסים מדהימים נוספים
מ-Kata, Canon, Gitzo, Manfrotto ו- Litepanels

First prize: Custom made bag by your Design, Canon 5D mark II Body, Canon 24-105 EF L IS USM lens, Canon 70-200 F/4.0 USM lens, Gitzo "Traveler" Tripod, Litepanels Micro pro.

רצועת מצלמה איכותית מתנה ל-500 השולחים הראשונים!

התמונה להמחשה בלבד

Canon GITZO LITE PANELS Manfrotto

www.dreambagchallenge.com

יוצאים לדרך

מדריך "לצילום גיאוגרפי" בחו"ל

עודד וגנשטיין

חלק א' – הכנות בארץ

המצלמה ארוזה והמרחבים קוראים לכם. אם זאת תרבות אקזוטית, עיר מסתורית או אפילו סתם נסיעה לשומקום. אינספור הזדמנויות צילום מחכות לכם...חייבים לצאת לדרך!

מחשבה על נסיעה לחו"ל אוטומטית מציתה את הדמיון.לחשוב על נסיעה לחו"ל בעת בהייה במסך המחשב המרצד במשרד שכיחה כמעט כמו לחשוב על קולה קרה ביום כיפור- זה לא עושה לכם טוב אבל זה פשוט קורה. לחלקנו נסיעה לחו"ל היא נופש, לחלק הזדמנות לקניות, לחלק סתם שבירת שגרה ואם אתם קוראים את הגיליון הזה אז יותר מסביר שצילום הנה פעילות אהובה עליכם בעת השהייה מחוץ לארץ.

למושג "travel photography" כמעט ואין מושג מקביל בעברית, הכי קרוב הוא ה"צילום הגיאוגרפי" או "צילום תרבות" כמו שאני מעדיף לכנותו. אין הגדרה מילונית אבל אפשר לראות אותו "כדרך לספר סיפור\להעביר מסר ייחודי על מקום". זה יכול להיות צילום פסטיבל ייחודי, או קרן רחוב טיפוסית וכבלי כביסה מתנופפים ברוח, או סתם תווי פנים חרוצים של אישה בשדה. כל דבר שיעביר מעט מ"ניחוח המקום" אל הצופה.

הצפייה ב"צילום תרבות" משתנה ממדינה למדינה ומאזור לאזור. צילום תרבות בסין אולי פחות יעניין את הקוראים מאשר שהוא יעניין אותנו. לאותם קוראים צילום של חייל בכותל או דוכן פלאפל יהיה אקזוטי הרבה יותר. ולכן אל לנו לחשוב "שצילום תרבות" חייב להיות על אי נידח ליד שומקום. גם השכונה שלכם יכולה להווה מקום אותנטי כי השגרה של האחד היא האקזוטיות של האחר.

צילום גיאוגרפי איכותי מצליח לתפוס "באותנטיות" את ה"ניחוח" של המקום ונמנע כמה שניתן מקלישאות וממחזור של ויז'ואלים מוכרים מדיי (צילום אייקוני). כדוגמת צילום של האייפל כמייצג של פריז, את שבט ארוכות הצוואר בתאילנד או חרדי בסמטאות בירושלים. כדי לצלם את הפינות היותר נסתרות של המקום והתרבות יש לעשות עבודת הכנה מקדימה בבית

ככל שנושא הצילום בנסיעה תופס עדיפות רבה יותר מבחינתכם ככה ההשקעה המקדימה לנסיעה צריכה להיות גדולה יותר. בין אם זו נסיעה משפחתית לטורקיה (שמאפשרת צילום) או ממש יציאה למשימת צילום ייעודית במסגרת עבודה כצלם. הכנה מקדימה היא הכרחית ביותר.

רשימת טיפים לעבודת הכנה לקראת "צילום תרבות" בחו"ל.

א. הדימוי החזותי של היעד

צפיה מקדימה

צפייה מקדימה של תמונות מהיעד המיועד תיתן לכם הבנה על מה הוא יודע להציע מבחינת האימג'ים (אובייקטים חזותיים): ישנם אתרים אינטרנט ייעודיים (**ראה בהמשך**) שעוסקים בדיוק בשילוב הקסום שבין טיולים לצילום. גם אלבומי צילומים (Pictorials) או ברושורים פרסומיים וגלויות יכולים לעזור בבחירה ומיון של יעדים לצילום והבנה של הז'אנר המאפיין את היעד - האם המדינה מתאפיינת בעיקר בצילום נוף ושמורות טבע? או שדווקא בצילום עיר אורבאני, אולי קיימת בה תרבות/זרם דת שאסור לפספס. הכנה כזו תאפשר לכם להבין קודם כל "**למה לצפות**" וגם "**איזה ציוד כדאי לקחת?**" לדוגמא: עדשה רחבה או פילטרים לצילומי נוף, עדשה טלה למקום שמתאפיין בטבע פראי וכ"ו.. או האם יש צורך בלבוש צנוע (למקומות דתיים) למשל. החיסרון היחידי הוא שצפייה מקדימה עלולה קצת להרוס את ההפתעה שבהגעה למקום בפעם הראשונה. אך צפייה בתמונות של צלמים אחרים תאפשר לכם לקבל רעיונות לתמונות ואת זיק ההשראה על מנת להתעלות על התמונות הקיימות ולצאת עם "צילום תרבות" איכותי יותר מאלו של הקודמים לכם.

רשימת יעדי חובה

ניהול רשימה בסיסית של יעדי חובה שרוצים להגיע אליהם היא הכרחית גם לצלם המתחיל. ככל שזמנכם ביעד קצר יותר כך יעילות העבודה שלכם צריכה להיות רבה יותר (ואתם חשבתי שלהיות צלם גיאוגרפי זה קל). רשימה של מספר יעדי "חובה" ומספר יעדים "מחוץ למסלול הצלמים השחוק" יכולים להקל מאד על ההצלחה שלכם.

באותה רשימה כדאי לציין תוספות חשובות: באיזה שעה כדאי להגיע ליעד מבחינת האור הטוב ביותר?, שעות פתיחה ודרכי הגעה?, האם יש צורך בחצובה וכ"ו...

* כמובן שבטיול לא ניתן לתכנן הכול והרי ידוע שרוב המקומות האותנטיים לא יהיו כתובים במדריך הטיולים שבידכם אז תמיד מומלץ להשאיר מקום וגמישות לבלתי מתוכנן ולצפוי.

ב. הכנה לקראת מפגש עם התרבות וחיי היומיום

בכתבה הקודמת ("**אפשר?**" גליון מספר 4) עסקנו בסוגיית "בקשת אישור ממצולם לפני צילום".שם נכתב "שצלם גיאוגרפי לפני שהוא צלם, לפני הטכניקה, הציוד היקר והקומפוזיציה, עליו להיות "אמן במשאב האנושי". לדעת ליצור קשר מעולה לפני הרמת המצלמה לצילום עם האובייקט שלו. הסעיפים הנ"ל יעזרו לכם בחיזוק הפן הנ"ל:

קריאה מקדימה על התרבות וחיי היומיום

הכרות בסיסית עם התרבות תאפשר כלים הכרחיים בשטח. "**המותר והאסור ביעד**" - הבנה של החוקים החברתיים הבסיסיים תאפשר לכם גישה קלה יותר לאנשים ולתרבות והימנעות מבעיות או אי נעימויות. לדוגמא: מאד לא מקובל ולעתים אף מסוכן לצלם נשים נשואות במדינות מוסלמיות, אנשי שבט האקא בצפון תאילנד מאמינים שצילום גונב את נשמתם ויצפו לתמורה כספית על כל פלאש שנורה לעברם, צילום של נושאים רגישים או בעיתיים פוליטית בעיקר במדינות שכיום או היו בעבר הקרוב דיקטטורות (קובה, סין,רוסיה וכ"ו) או במדינות בעלות קונפליקט צבאי (קוריאה הדרומית לדוגמא וגם צילום בסיס צבאי אצלנו ניחשב עבירה פלילית). חשוב לעשות עבודת הכנה בנושא על מנת לדעת ממה כדאי להימנע ומה יכול להיחשב גסות רוח ומצד שני איזה מחוות מקובלות ויכולות לקרב אתכם אל אובייקט הצילום.

הכרות וקריאה מקדימה על החיי היומיום תעזור גם היא בהכנת הרקע לנסיעה: מנת אוכל מיוחדת תוביל למסעדה ייחודית, דת ייחודית תוביל למפגש מעניין, אפילו שוק אותנטי המתקיים ביום מסוים יכולים בקלות להפוך ל"צילום תרבות איכותי". מדריכי הטיולים הרחבים יודעים לתת בקלות את המידע הזה וגם האינטרנט כמובן.

מחסום השפה

ניסיון שלי הראה שידיעת המילה "שלום" בשפה זרה עוזרת מאד, ידיעת "שלום ותודה" עוזרת כפליים ואם תצליחו גם לשנן את המילה "אפשר?" הרי שיש לכם את כל הכלים שנדרשים לצלם זר. מניסיוני כטייל וצלם למדתי שידיעת השפה באופן בסיסי משפרת את הטיול פלאים. לכל יעד בעולם שאני נוחת פה אני משתדל לשנן מספר דברים בסיסים שיכולים לעזור לי בהכרות, בקניות ובעת נסיעה ממקום למקום. לא חייבים לקחת קורס ארוך גם האינטרנט ישמח לספק לכם מידע זה. כמובן שככל שמספר דוברי האנגלית במדינה נמוך יותר ככה ידיעת השפה תתרום לכם בצורה משמעותית יותר (סין לדוגמא היא מדינה שכמעט מחייבת ידע בסיסי בשפה המסובכת הזו)

טיפים

אנשים שהיו במקום (צלמים במיוחד), אתרי אינטרנט בנושא. כל מקור מידע שיכול לתת לכם מידע על אותו מקום מיוחד ואותנטי ששווה להגיע אליו (טקס המתקיים במקום רחוק, נקודת תצפית ייחודית, תופעת טבע נדירה וכ"ו).

ג. מתי לנסוע?

אם נצא מנקודת הנחה שזמנכם בידכם (כי יש לכם בוס ממש "נדיר") ונתעלם מ מגבלה פיננסית (כי בדיוק חזרתם מלאס ואגס עם "ידכם על העליונה") – יש מספר פרמטרים שמומלץ להתמקד בהם לפני שבוחרים מתי לנסוע ליעד

מזג אוויר

מעבר לכך שמזג אוויר משפיע על הנוחות הפיזית בטיול. מזג האוויר המשתנה עלול להשפיע על מספר דברים נוספים שיכולים להשפיע באופן ישיר על הצילום שלכם: אתרים שפתוחים רק בעונות או תנאים מיוחדים (לדוגמא שווקים שפתוחים רק בקיץ), דרכי תחבורה שפועלות רק בתנאי מזג אוויר ספציפיים (שייט לדוגמא) וכמובן הכי חשוב נושא האור. כלי עבודתו של הצלם. הבנה של תנאי האור האפשריים הצפויים תעזור לכם להיערך מבחינת ציוד (עדשות, פילטרים, פלאש וכ"ו). אם מגיעים בתקופה של מזג אוויר קיצוני (חום, קור, סופות חול וכ"ו) יש כמובן להיערך נכון מבחינת הגנה על הציוד.

פסטיבלים וחגים דתיים (ראו בהמשך) – צילום "חזק" או "נדיר" יכול להתרחש בכל מקום, למען האמת גם מחוץ לבית וגם במקום הכי לא "אקזוטי" – תשאלו את האנשים שטיילו עם מצלמת כיס בשדרה החמישית של ניו יורק בתשע בבוקר של 11.9. אך רוב הסיכויים שתצטרכו להתאמץ מאד להוציא צילום ייחודי בקצה הרחוב שלכם. אירועים דתיים ופסטיבלים כמעט באופן וודאי מאפשרים אינספור אפשרויות של "צילום תרבות". השילוב בין תמצית של אירוע חברתי-תרבותי, לצבעים הסגוניים והאקזוטיקה האופפת את רוב הפסטיבלים יכולים לספק בצילום אחד אינספור "סיפורים" על התרבות והמקום.

ד. בדיקה של הציוד ואריזה נכונה

לפני הנסיעה יש לערוך רשימה כתובה ומסודרת של הציוד שאותו אתם רוצים לקחת עימכם. יש לוודא דרך אריזה נוחה, ובטוחה לכל הציוד שיאפשר גם גישה מהירה וגם שמירה על הציוד מנזק וממזג האוויר. בנושא האריזה הנוחה:
הצלם המטייל יעדיף לקחת כמה שפחות מצד אחד ומצד שני ממש לא רוצה לגלות ששכח משהו (כמו סוללות !) באמצע כפר נידח רחוק מכל חנות צילום.
בתחום ה "Travel Photography" פונקציונאליות היא שם המשחק. בנושא העדשה למשל- מצד אחד יש לבחור עדשה שתתאים למרבית סוגי הצילום (פורטרט, נוף) ומצד שני תהיה קלה ונוחה לנשיאה ולכן חשוב לבחור עדשה עם טווח מ"מ רחב אבל לא רחב מדיי שיהפוך אותה לכבדה לנשיאה. ולכן בנושא אריזה וקניית תיק יש לחשוב על הציוד השימושי ביותר ולהשאיר את הדברים הכבדים או הלא רצויים בבית או במלון.

יש לנסות כל ציוד חדש או ציוד שאינכם מכירים מספיק (מצלמה, עדשות, כרטיסי זיכרון ובעצם כל ציוד תומך צילום שיש סיכוי שתשמשו בו), יש לדאוג למספיק סוללות וכרטיסי צילום בהתאם לכמות שאיתה אתם רוצים לצלם ולגודל הקבצים שהמצלמה שלכם מאפשרת. וכל ציוד נוסף שיש צורך שתדרשו לו (כרטיסי זיכרון נוספים, מטען לסוללות ייחודיות, דיסק קשיח נייד לשמירת קבצים וכ"ו..) כמובן שמיותר לציין שביטוח על הציוד היקר הוא בגדר המלצה חמה מאד.

רשימה בסיסית שכדאי לשמור לפני שנוסעים

ציוד בסיסי

- תיק מאורגן ונוח לסחיבת הציוד. (מצלמה, עדשות, פילטרים, פלאש ועוד..)
- קופסא ייעודית לכל עדשה ופילטר.
- מפוח ומברשת – לניקוי גרגרי אבק וחול.
- נייר אורז / נייר לניגוב עדשות משקפיים – לניגוב כתמי אצבעות מהעדשה.
- קיט מברגים / אולרים קטנים – לתיקון חירום בשטח.
- איזולירבנד – נייר דבק שחור (תמיד שימושי)

בכתבה הבאה: חלק ב' -הגעה אל היעד: התארגנות במלון, כיצד למצוא מקומות אותנטיים אמיתיים, טיפים כיצד להתחבר במהירות למקומיים, לאן ללכת שיש ממש מעט זמן ועוד...

אתרי אינטרנט מומלצים

נושא "הצילום הגיאוגרפי" או ה Travel photography תופס תאוצה אדירה בשנים האחרונות בין היתר בזכות הקלות שבצילום הדיגיטלי וההשקעה ה כמעט מינימאלית שבלקיחת מצלמה לחו"ל.
להלן שתי דוגמאות מתוך עשרות אתרים מעולים בנושא:
ב trekearth.com או באתר של הוצאת הספרים lonelyplanet.com תוכלו לראות תמונות מדהימות המחולקות ע"פ יעדים פוטוגניים, פורומים בנושאי צילום וטיולים והמון טיפים.

פסטיבלים בעולם:

אלפי אנשים, מחנה קמפינג ענק ומופעי אש ביזארים ("האיש הנשרף" -ארה"ב-אוגוסט), פסטיבל האבקות מונגולית("נאדם"-מונגוליה-יולי) , פסטיבל שידוכים בשבט נידח ("ארוחת האחיות"-סין-אפריל)או מלחמת מים מטורפת ברחוב (סונג קארן-תאילנד- אפריל).
פסטיבלים יכולים להיות תמצית התרבות. הגלובוס מתאפיין באינסוף אירועים ביזאריים, שמחים וצבעוניים וסביר להניח שבכל זמן שתגיעו יתקיים פסטיבל היכן שהוא ביעד שלכם. חשוב להבין מתי והיכן.צלמים רבים מתאמים (בשכל רב) את הגעתם ליעד מסוים על פי הפסטיבלים במקום. לעוד מידע על פסטיבלים בעולם חפשו באתרי השגרירות של מדינת היעד שלכם.

שקיעה עולמית

מקומות טובים לצילום שקיעה בעולם

אמנון אייכלברג

פארק ילוסטון Mammoth Hot spring

מיקום

פארק ילוסטון הנו חלק משרשרת הרי הרוקי המשתרעים לאורך כחמשת אלפים ק"מ מחופי אלסקה מצפון דרך קנדה ועד מדינת ניו-מקסיקו בדרום. הפארק נמצא בצפון ארה"ב על גבול מדינות מונטנה אידהו וויומינג.
במעיינות החמים הממוקמים בצפון הפארק נובעים המים על מסלע גירני. המים ממיסים את הגיר והוא שוקע בשנית באזורים קרירים יותר תוך כדי יצירת טראסות יפיפיות.
הפארק משופע תופעות וולקניות- של גייזרים רבים, בורות בוץ וגופרית מבעבעים וכן חיות בר שונות (לרבות דובים, ביזונים, איילים ועוד)

מה מיוחד במקום

הטרסות המלאות במים רדודים צבועות בצבעי חום/חרדל/כתום והצבעים המיוחדים הללו מקבלים גוונים נוספים ועומק לקראת השקיעה. בחשיפה ארוכה המתבקשת בשעות הללו ניתן לתפוש אדים רבים המוספים נופך ואווירה מדהימים לצילום.

תקופת צילום מומלצת

הפארק פעיל מחודש מאי/יוני ועד ספטמבר/אוקטובר. בתקופת החורף רוב הפארק סגור וזאת בשל השלגים הרבים שנערמים בו (גובה הפארק בסביבות כ- *2500-3000 מ' בממוצע).
לאורך כל הקיץ הפארק עמוס לעייפה במטיילים רבים, יחד עם זאת לאור כמות הבלתי נגמרת של שבילים ומקומות טיול אפשר להרגיש בו די לבד במיוחד בשעות הקסם בהם התיירים חוזרים למצוא מקום לינה בד"כ מחוץ לפארק. מזג האוויר במהלך הקיץ די הפכפך ולצד ימים נאים יש הרבה פארקים בהם השמים מתקדרים וניתן לתפוס שקיעות מרהיבות מעוטרות בענני.

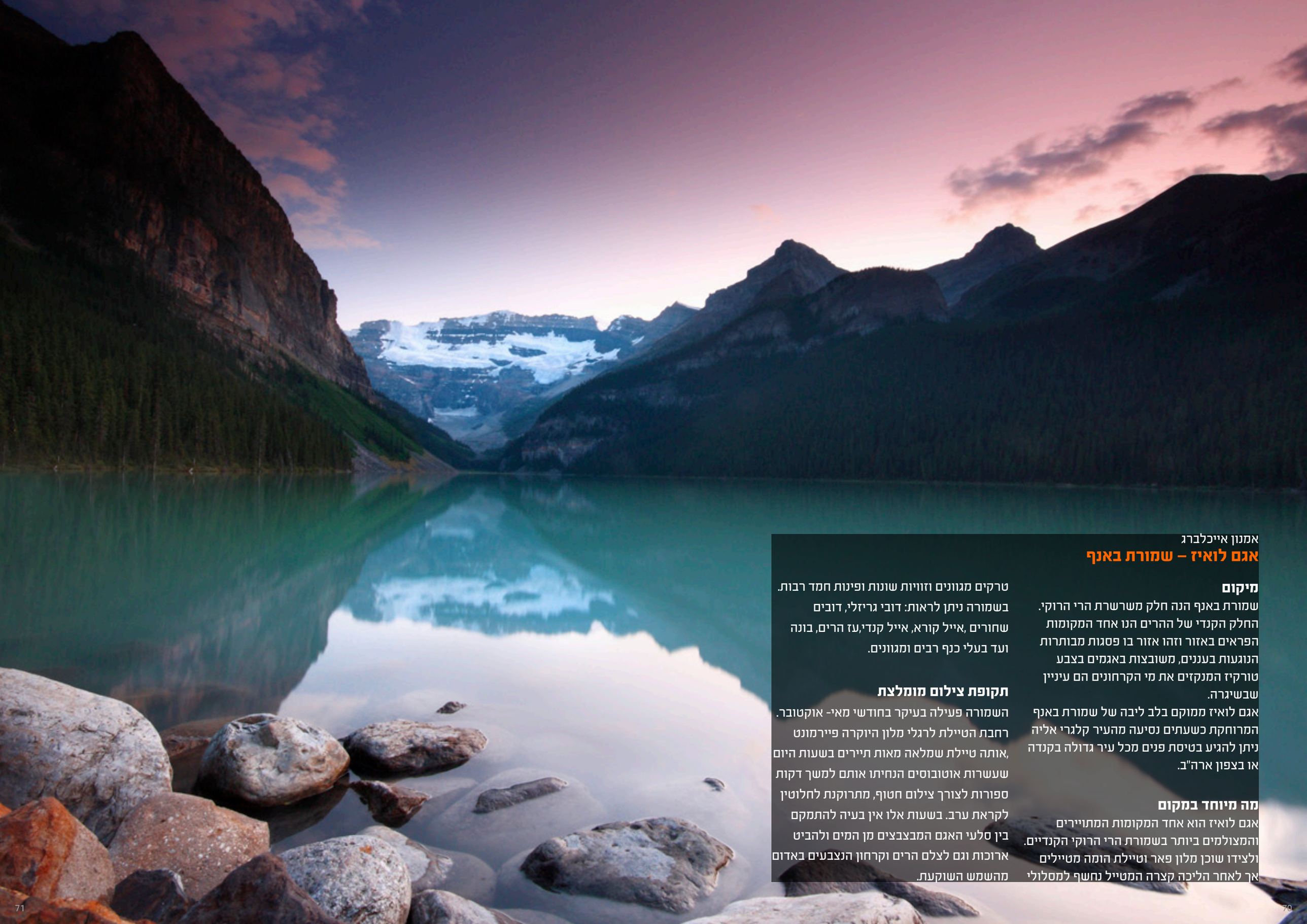

אמנון אייכלברג

אגם לואיז – שמורת באנף

מיקום

שמורת באנף הנה חלק משרשרת הרי הרוקי. החלק הקנדי של ההרים הנו אחד המקומות הפראים באזור וזהו אזור בו פסגות מבותרות הנוגעות בעננים, משובצות באגמים בצבע טורקיז המנקזים את מי הקרחונים הם עיניין שבשיגרה.

אגם לואיז ממוקם בלב ליבה של שמורת באנף המרוחקת כשעתים נסיעה מהעיר קלגרי אליה ניתן להגיע בטיסת פנים מכל עיר גדולה בקנדה או בצפון ארה"ב.

מה מיוחד במקום

אגם לואיז הוא אחד המקומות המתויירים והמצולמים ביותר בשמורת הרי הרוקי הקנדיים. ולצידו שוכן מלון פאר וטיילת הומה מטיילים אך לאחר הליכה קצרה המטייל נחשף למסלולי טרקים מגוונים וזוויות שונות ופינות חמד רבות. בשמורה ניתן לראות: דובי גריזלי, דובים שחורים ,אייל קורא, אייל קנדי,עז הרים, בונה ועד בעלי כנף רבים ומגוונים.

תקופת צילום מומלצת

השמורה פעילה בעיקר בחודשי מאי- אוקטובר. רחבת הטיילת לרגלי מלון היוקרה פיירמונט ,אותה טיילת שמלאה מאות תיירים בשעות היום שעשרות אוטובוסים הנחיתו אותם למשך דקות ספורות לצורך צילום חטוף, מתרוקנת לחלוטין לקראת ערב. בשעות אלו אין בעיה להתמקם בין סלעי האגם המבצבצים מן המים ולהביט ארוכות וגם לצלם הרים וקרחון הנצבעים באדום מהשמש השוקעת.

אמנון אייכלברג

אגם PEYTO – כביש הקרחונים

מיקום

שוב בהרי הרוקי בין שתי השמורות המפורסמות ביותר באזור (שמורת באנף ושמורת ג'ספר) מחבר כביש 93 הנקרא כביש הקרחונים, אורכו כ-230 ק"מ והוא נחשב ובצדק אחד מכבישי הנוף היפים בעולם. לאורכו אין ספור של נקודות עצירה, תצפיות, מסלולי הליכה ,מפלים ועוד. אחת העצירות המומלצות היא Bow Summit ממנה יש נקודת תצפית מקסימה על אגם פייטו.

מה מיוחד במקום

נקודת העצירה היא כ- 40 ק"מ צפונית לאגם לואיז, לאחר הליכה קצרה ממגרש החניה מובילה הדרך למקום שממנו ניבט מבט מרהיב על הרכס, על אגם PEYTO (התכול והמיוחד) ועל אגמים נוספים המעטרים את קו האופק. במקום זה מתחילים כמה מסלולי הליכה נהדרים נוספים. כמו-כן ניתן למצוא בנקל מרמיטות, שפנים, את עז הרי הרוקי הלבנה ועוד.

תקופת צילום מומלצת

מומלץ להגיע כשעה לפני השקיעה כאשר השמש מתחילה לשקוע אחרי הרכס המערבי ושולחת קרנים אחרונות על האגם ומבליטה את צבעו התכול תורקיז, כאשר השמים באופק הצפוני נצבעים באדום כתום.

אמנון אייכלברג

שמורת ווטרטון

מיקום

שמורת ווטרטון אף היא חלק משרשרת הרי הרוקי והיא הקטנה מבין שמורות הרי הרוקי הקנדים וממוקמת על גבול קנדה –ארה"ב באזור שבו רכס ההרים מתרומם בתלילות רבה מעל ערבה מישורית, במקום שלושה אגמים צרים וארוכים בגובה 1300 מ' בתוך עמק מקסים שנוצר כתוצאה מתנועת הקרחונים.
לפארק גבול משותף עם פארק מדהים נוסף הנקרא גליישר פארק, פארק המחייב שהייה של יומים שלושה לפחות.
התמונה צולמה בחופי אגם מקדולנד למול המלון ההסטורי והמפורסם הנסיך מווילס.

מה מיוחד במקום

בשמורה שני כבישים ראשים מהם יוצאים נקודות טיול רבות. בין האטרקציות המיוחדות מובילות לקניון שנחרץ באבן אדומה-סגולה, נקודות עצירה ומסלולי נוף נהדרים להליכה ורכיבה על סוסים.
לאור העובדה שפארק זה מתוייר פחות באופן יחסי רבים הסיכוים לראות בו חיות בר כגון דובים ,איילים ,ביזונים וצבאים.

תקופת צילום מומלצת

תקופת המומלצת היא מאי- אוקטובר ,לא תרגישו בתקופה זו עומס תיירים. בסוף הקיץ (ספטמבר) מתנהלים בשטח השמורה קרבות חיזור מרתקים של איילים וכן דובים היורדים לאזורים הנמוכים בחיפוש אחרי פירות בשלים ודגי הסלמון.

אמנון אייכלברג

שמורת ג'ספר

מיקום

בדרך המחברת בין שמורת ג'ספר לשמורת וולס גרי ניצב הר רובסון הגבוה מהרי הרוקי הקנדים 3,954 מ'.

מה מיוחד במקום

הדרך מקשרת בין שתי שמורות נפלאות, מתפתלת בינות אגמים וקרחונים המאיימים ליפול.

תקופת צילום מומלצת

התקופה המומלצת היא בחודשי הקיץ מאי- אוקטובר ,בתקופה זו השדות פורחים בשלל צמחיה אלפינית מדהימה וצבעונית ובאמצעות פילטרים GND ניתן ללכוד את שלל הפריחה ובתוספת שרשרת הרים מקסימה הצבועים בגווני השקיעה ברקע.

אמנון אייכלברג

פריז- שער הנצחון

מיקום

פריז שד' שאנס אליזה, כיכר הנצחון, הפינה הדרום מזרחית.

מה מיוחד במקום

הכיכר המיוחדת והמצולמת לעייפה, בה המון מסלולי נסיעה וכ- 12 כניסות שנות לכיכר.
בשעות הדמדומים וביום מעונן ניתן לקבל אפקט סחרור בו ניתן לראות באמצעות עדשה רחבה את תנועת הענגים ואת הרכבים הסובבים את הכיכר.

תקופת צילום מומלצת

כל השנה.

רועי גליץ

האסם של מילטון

מיקום

שמורת גרנד טיטון הממוקמת במדינת וויומינג בארצות הברית, מעט דרומית לפארק המפורסם - יילוסטון.

מה מיוחד במקום

זהו אחד האסמים המפורסמים ביותר בעולם אשר צילמו אותו רבים וידועים כדוגמת אנסל אדמס. כשהשמש זורחת היא מאירה את הרי הטיטון מאחור באור נוגות והאסם עדיין נהנה מצלליו האחרונים של הלילה. שימוש הכרחי בפילטרים כגון ND הדרגתי או טכניקות של HDR.

תקופת צילום מומלצת

כל השנה. בחורף תהנו מזריחה על נוף לבן וקפוא ובקיץ תהנו מירוק מקסים. בתקופת הסתיו בה כבר כמעט כל השלג על ההרים נמס, הנוף נראה מעט פחות פסטורלי, אך עדיין מאוד מרשים.

רועי גליץ

סלעי הופוול (Hopewell Rocks)

מיקום

במפרץ פאנדי (Bay of Fundy) אשר נמצא בפרובינציית ניו ברנזוויק שבמזרח קנדה, בסמוך לעיר מונקטון. ניתן להגיע למקום ברכב וללון בסנט ג'ון או במונקטון, בדרך לנובה סקושיה וביישובים המקסימים שנמצאים בסביבה.

מה מיוחד במקום

מפרץ פאנדי הוא המקום עם הפרשי הגאות והשפל הגבוהים בעולם – עד כדי 10 מטרים(!) במפרץ נוצרו מספר עמודי סלע אשר בזמן הגאות הם איים קטנים עם עצים וצמחייה ובשעת השפל הם עמודים מקרקעית האוקיינוס האטלנטי. שימו לב לתזמן את ההגעה שלכם עם זמני הגאות והשפל אותם ניתן לקבל בלשכת המידע לתיירים הקרובה באחת הערים הסמוכות.

תקופת צילום מומלצת

תקופת הקיץ היא הטובה ביותר מבחינת מזג האוויר מכיוון שבעונות האחרות הרבה יותר קר, שלא לומר קפוא

רועי גליץ

מפרץ טאורנגה (Tauranga Bay)

מיקום

לחופיו הצפון מערביים של האי הדרומי בניו זילנד. ליד העיר ווסטפורט נוסעים לכיוון מערב עד שמגיעים לאיזור הסלעים הגדולים ושמורת דובי הים. זו שמורה קטנה שקצת קשה להגיע אליה, אבל זו אחת הסיבות שהיא הרבה יותר מיוחדת ממקומות אחרים הומי אדם.

מה מיוחד במקום

השמורה נהנית מחוף מקסים עם הבדלי ענק בין גאות ושפל וסלעים הנמצאים מערבית אליו ומאפשרים להנות מצלליות מקסימות בשקיעה. ליד החוף ישנה שמורה מוגנת של דובי ים בה הנקבות מולידות את הגורים ומגדלות אותם בעצמן בזמן שהזכרים יצאו לים לאכול. עד שהשמש יורדת תוכלו להנות מצילומים מדהימים של דובי הים הצעירים והבוגרים משחקים בין הסלעים. הצילומים נעשים ממרפסת תצפית אשר ממנה לא ניתן לרדת על מנת לשמור על דובי הים.

תקופת צילום מומלצת

ניתן לצלם במקום בכל השנה, אך בחודשים ינואר עד אפריל תהנו גם מדובי הים והגורים החמודים שמשחקים בסלעים הסמוכים.

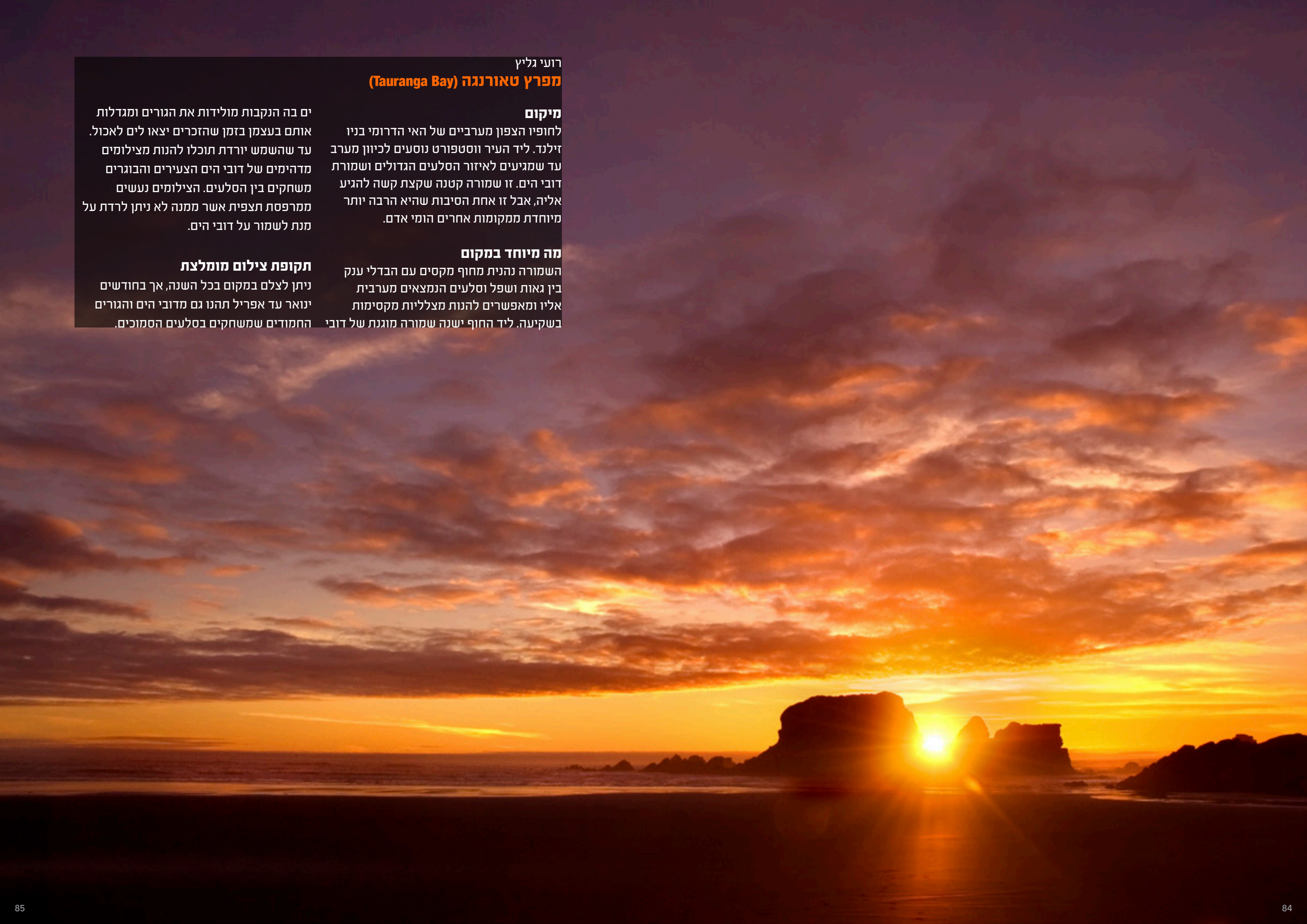

גליץ
בית-ספר לצילום

בית הספר לצילום המוביל בישראל
חוויה של לימודים, שיפור עצום בצילומים

גליץ בית ספר לצילום נחשב היום לבית הספר המוביל לצילום בישראל עם מאות סטודנטים מרוצים ומוניטין שובר גבולות. בין המדריכים של בית הספר ניתן למצוא את הצלמים הטובים בארץ: גלעד בנארי, אלון קירה, פליקס לופה, איליה שלמייב, רפאל בן דור, ואדים סיגלוב, רועי גליץ, גדי אהד, תומר יעקבסון, קובי הראתי, אדם שול ומרצים אורחים נוספים.

■ קורס יסודות הצילום

לומדים צילום בשיטות חדשניות וייחודיות מהטובים ביותר, החל מהבסיס והצמצם, תריס ו-ISO, דרך המערכת הדיגיטלית, פילטרים, אומנות הביקורת ועד לצילומים מתקדמים בנושאי בעלי חיים, פורטרטים, פלאש, צילומי לילה ושקיעה. הלימודים הם על המצלמות שלכם, בחניכה אישית של המדריכים שלנו עם מדיניות בלעדית של השלמת שיעורים ואחריות.

■ קורס צילום מתקדם

קורס מדהים וחווייתי בן 14 מפגשים שנועד ליצור זהות צילומית וחשיבה יצירתית בצילום. בהדרכת הצלמים-מדריכים המובילים בתחומם: גלעד בנארי, פליקס לופה, אלון קירה, רפאל בן דור ורועי גליץ. נפתח בקבוצות קטנות באופן רצוף בסניף הראשי ובשלוחות ברחבי הארץ

■ עריכת תמונות

קורסים לעריכת תמונות בהנחיית אדם שול, המעצב שאחראי על המגזין אותו אתם קוראים. כל השיעורים נערכים בכיתות המחשבים שלנו עם מחשב אישי לכל סטודנט מול התוכנות לתרגול חי

■ קורס פוטושופ לצלמים

קורס בן 9 מפגשים מקיף ורחב בהיבט הצילומי של הפוטושופ לשיפור הצילומים

■ סדנת Lightroom

סדנה בת 3 מפגשים בנושא התוכנה הנוחה ביותר לארגון ועריכת הצילומים שלכם.

הגכם מוזמנים לפגישת היכרות והתרשמות בסניף הראשי שלנו - רחוב הרקון 4 במתחם הבורסה ברמת גן, צמוד לרכבת ת"א מרכז.

לפרטים והרשמה - www.galitz.co.il או במייל: **register@galitz.co.il**

קורסי צילום מתקדמים
מגוון הקורסים הרחב ביותר בישראל עם הצלמים הטובים בישראל בתחומם בקבוצות קטנות ואינטימיות

צילום רחוב
בהדרכת פליקס לופה

צילום בזווית אחרת
בהדרכת גלעד בנארי

צילום מאקרו
בהדרכת אלון קירה

צילום נופים ושקיעות
בהדרכת איליה שלמייב

תאורה מעשית
בהדרכת תומר יעקבסון

צילום פורטרטים
בהדרכת אלון קירה

צילום אופנה
בהדרכת רפאל בן דור

התפתחות אישית בצילום
בהדרכת ואדים סיגלוב

צילום בעלי חיים בטבע
בהדרכת רועי גליץ

צילום תת-ימי
בהדרכת יונתן ניר

צילום עירום
בהדרכת רפאל בן דור

צילום ספורט
בהדרכת רועי גליץ

צילום אירועים
בהדרכת אופיר קפון

חדש!
צילום עיתונאי דוקומנטרי
בהדרכת זיו קורן

קורסי צילום בחברות
קורס צילום עם המדריכים ובסטנדרטים של גליץ בית הספר לצילום אצלכם בחברה אם אתם מעוניינים שנדריך קורס צילום בחברתכם - מוזמנים ליצור איתנו קשר

צילום: אדווה ויים

הסקרנות לא הרגה את החתול, היא עשתה אותו שמן מנחת

אופיר אייב

כצלם גרפיקאי, אני תמיד מחפש את ה"לוק" הבא שעושה לי את זה. אני אומנם מצלם מימי הפילם אבל אני אוהב להחשיב את עצמי כצלם של האסכולה החדשה - זאת שהפסיקה להתווכח האם הפוטושופ הנו כלי עבודה חסר נשמה לעומת חדר החושך.

הפוטושופ הוא חבר. באמצעותו אני מרחיב את האפשרויות שלי ומעצים את התחושות שאני מקבל מצילום.
אני מחשיב צלמים כמו דייב היל וג'וואי לורנס (ילדון עבורו שתיית אלכוהול עדיין אינה חוקית) כמקור השראה: גם הם, כמוני, צלמים שישנים עם הפוטושופ בתנוחת כפיות.
כשיצא המגזין הרביעי של קומפוזיציה, ישר קפצו עיניי על תמונות השער. זאת לא היתה הפעם הראשונה שראיתי את התמונות של אד קרלייל אבל זאת הייתה הפעם הראשונה שראיתי אותן בפורמט גדול. קרלייל יוצר תמונות הנראות כלקוחות מקירות מוזיאון כשאבק של 400 שנה נותר מאחוריהן. אני מודה שנפעמתי לדקות ארוכות אבל ה-A.D.H.D שלי עשה את שלו.
חבר טוב שלי בשם בן (שם בדוי) שקרא גם הוא את המגזין התקשר אליי ושאל בצרחה אם ראיתי את התמונות המדוברות של קרלייל ושאל אם נראה לי שאני יכול לשחזר את המראה המדובר. הרטלין שלי הוא אתגרים ומיד נכנסתי לפעולה.
אחרי פירסום התוצאה בפורום "הקבוצה של שלומי", קיבלתי המון בקשות (חלקן נחרצות) להסביר איך הגעתי למראה הקרליילי הזה. מתוך רצון לשתף את הציבור בטכניקה הכנתי מתכון בישול בסיסי ואני משחרר אותו לעולם. הוא מיועד למשתמש המנוסה בפוטושופ.

השלב הראשון
הוא הצילום.

בתמונה הזאת השתמשתי במערך תאורה פשוט ובסיסי. פלאש לתוך מטריה משמאל למצלמה בזוית של 45 מעלות אל הנושא המצולם (אני!) הרקע מאחור הוא דלת שעליה מוצמד בנעצים ריפוד זול אבל מתאים לאווירה. מטרת התאורה כאן היא לדמות "תאורת רמברנדט" קלאסית. הפנים מוארות ע"י מקור אור מצד אחד ואור הזולג לצד השני יוצר משולש מואר מתחת לעין.

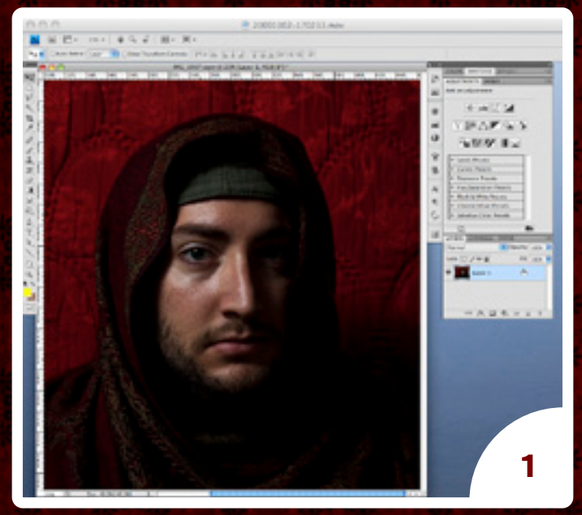

עכשיו מתחילה עבודת הפוטושופ:
כך נראית התמונה כמו שהיא יצאה מהמצלמה

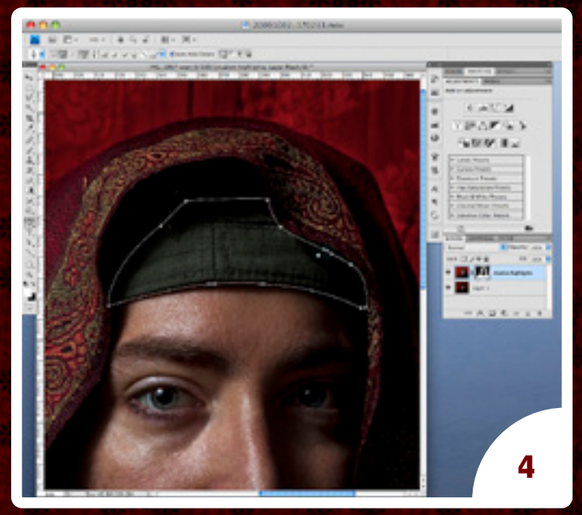

סרט הראש הזה הוא בעצם כובע מצחיה שאני לובש הפוך. כדי שיראה יותר אותנטי, מסמנים אותו עם כלי הציפורן (Pen Tool), לוחצים Command+Enter (קונטרול אנטר על פיסי) כדי להפוך אותו לאיזור בחירה (נמלים מרצדות).

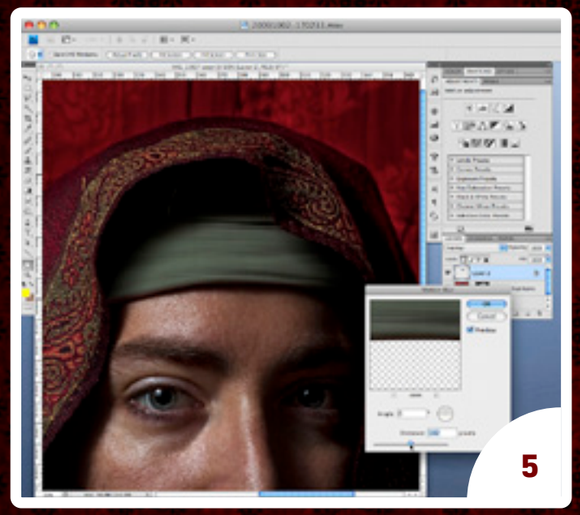

ועושים עליו את אפקט ה-Motion Blur עד לתוצאה הרצויה. אני גם שיניתי את הגוון שלו לכחול יותר.

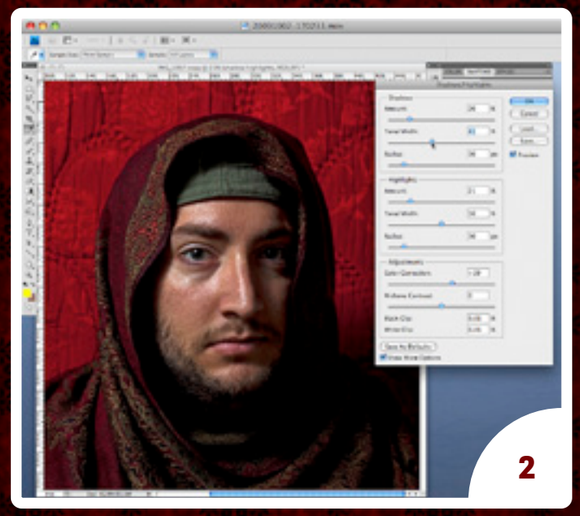

משכפלים את השכבה ועושים עליה אפקט שנקרא Shadows\Highlights, לפי הנתונים בתמונה.

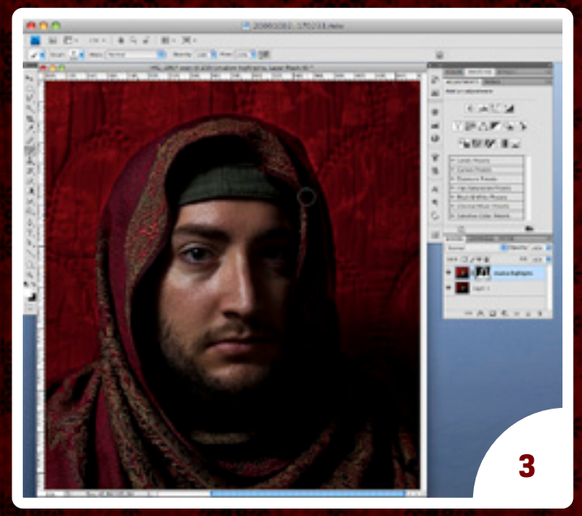

על השכבה הזאת עושים מסכה וממלאים אותה בשחור. בעזרת כלי המברשת צובעים בלבן כדי להאיר את הצעיף העוטף את המצולם, מוסיפים אור לרשתית העין ומוסיפים אור למשולש הרמברנדט שמתחת לעין ימין.

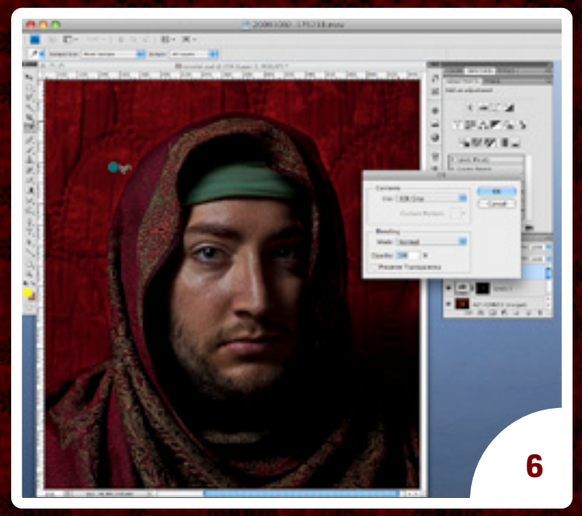

עכשיו אפשר להוסיף תלת מימדיות על ידי ציור קל במברשת שחורה או לבנה (בשקיפות נמוכה) כדי להדגיש הצללות וחלקים בהירים. בדוגמא הספציפית הזאת המטרה שלנו היא לבטל קטעים מבריקים מידי שמסגירים את נוכחות הפלאש בצילום ואנו נעשה זאת ע"י ציור בשחור (בשקיפות נמוכה) על הברקות הזיעה בתמונה.

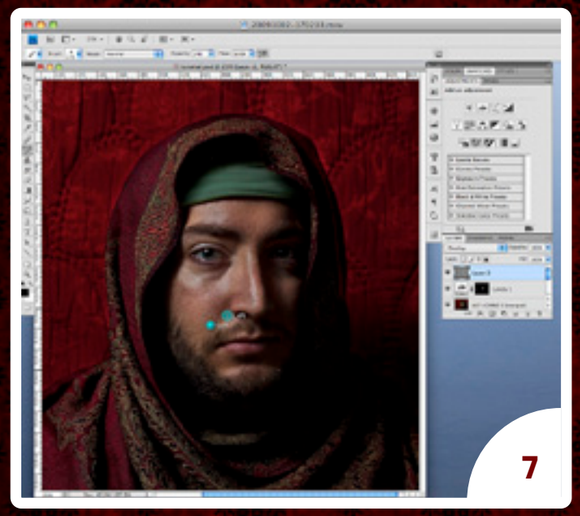

שלב הבא: Burn & Dodge, יוצרים שכבה חדשה וממלאים אותה ב50% אפור ע"י תפריט Edit -> Fill והופכים את מצב השכבה (Blending mode) בחלון השכבות ל- Overlay. עכשיו אפשר להוסיף תלת מימדיות על ידי ציור קל במברשת שחורה או לבנה (בשקיפות נמוכה) כדי להדגיש הצללות וחלקים בהירים. המטרה שלנו היא לבטל קטעים מבריקים מידי שמסגירים את נוכחות הפלאש בצילום ואנו נעשה זאת ע"י ציור בשחור (בשקיפות נמוכה) על הברקות הזיעה בתמונה.

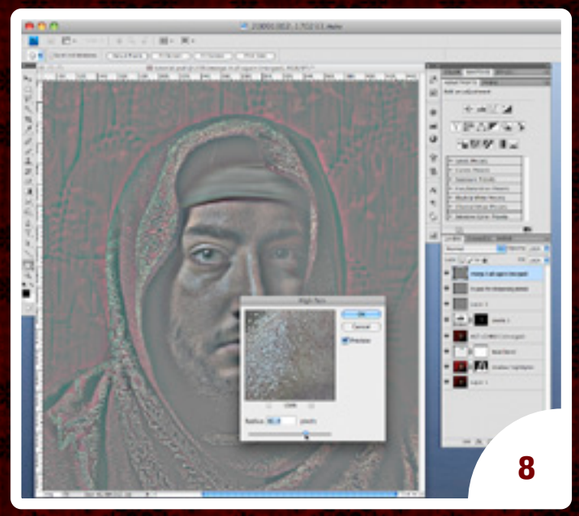

שלב הדרמה - אנחנו נסמן את כל השכבות שעבדנו עליהן עד עכשיו ונלחץ ALT+COMMAND+E (ctrl+alt+E בפיסי) כדי לאחד את כולם לשכבה חדשה (שימו לב ששכבות המקור נשארות) ונפעיל על השכבה החדשה פילטר שנקרא HI PASS. הוא נמצא ב- Filter -> Other -> Hi Pass אפקט זה משמש לדברים שונים כמו חידוד תמונה אבל הפעם אנחנו ניצור איתו את המראה המצוייר. שימו לב לערכים המופיעים בתמונה.

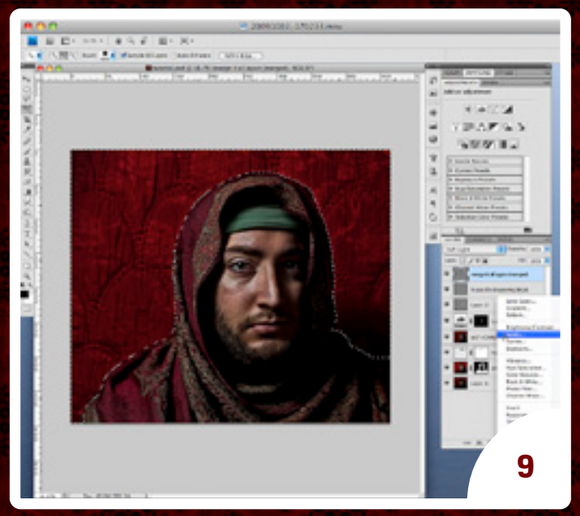

החשכת הרקע - מסמנים את הרקע ע"י ה- Magic Wand ובאמצעות שכבת Levels מכהים את הרקע.

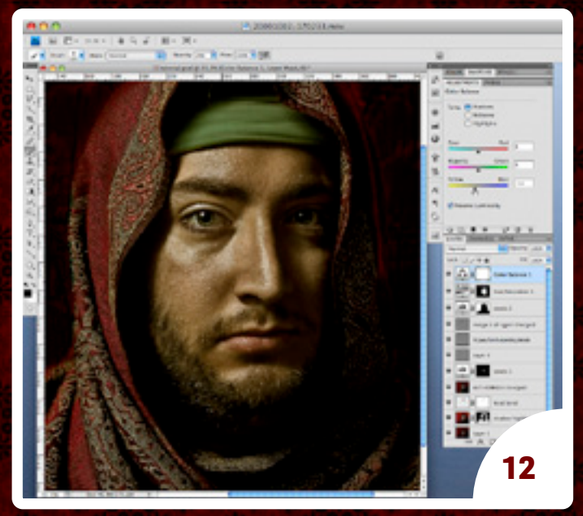

בעזרת מסכת Color Balance נצהיב את התמונה למראה הוינטג'.

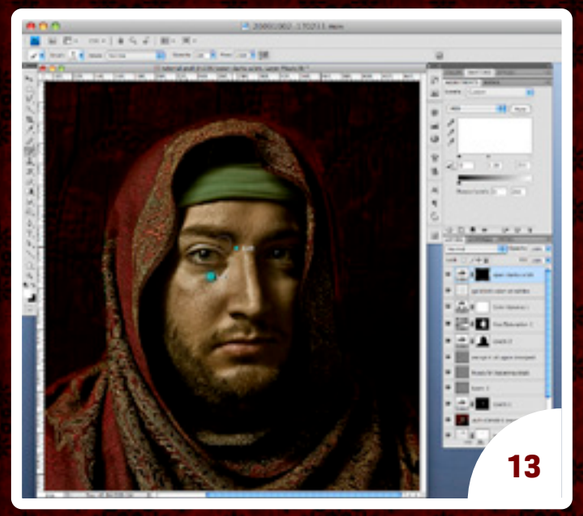

עם שכבת Level נפתח קצת את הכהים בתמונה.

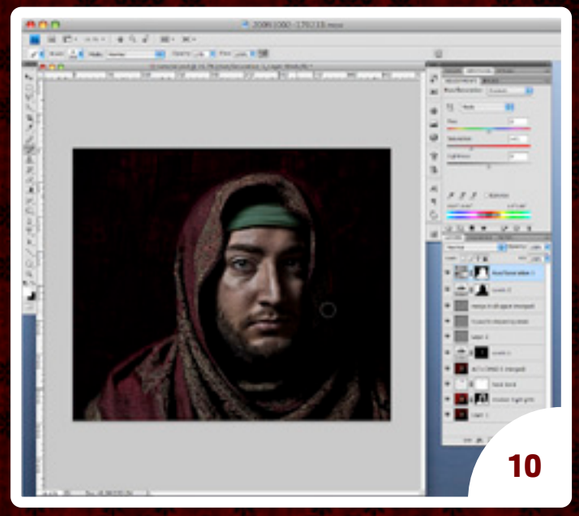

מסמנים את הפנים ומורידים את הרוויה בערוץ הצבע האדום

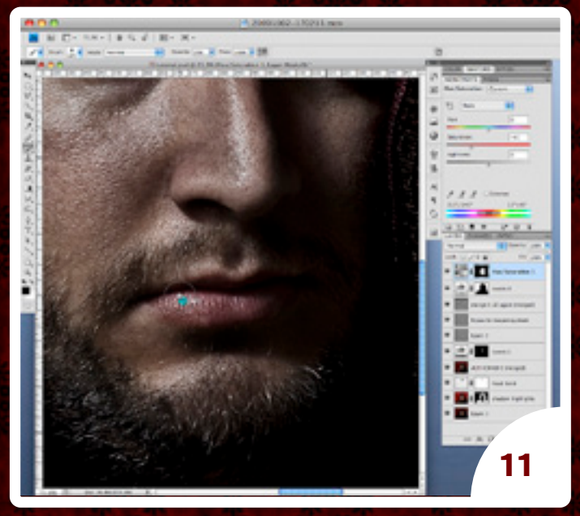

עם מסכה מחזירים אדמומיות לשפתיים.

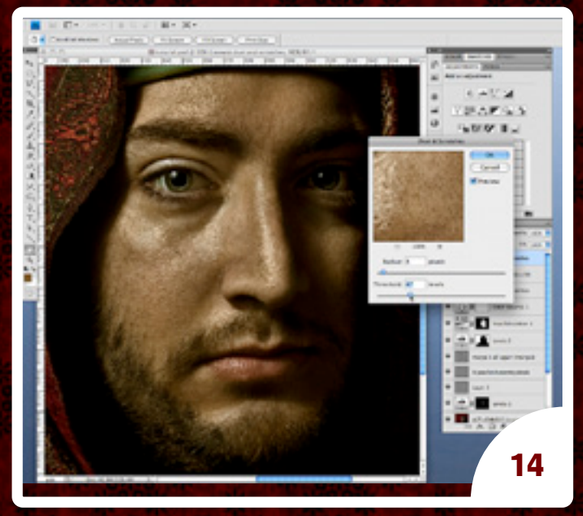

אחד השלבים החשובים מגיע!. אנחנו נאחד שוב את כל השבכות שעבדנו עליהן עכשיו לשכבה חדשה מעליהן, שוב ע"י לחיצה על ALT+COMMAND+E על שכבה זו נעשה פילטר בשם Dust & Scratches שנמצא בתפריט Filter -> Noise -> Dust & Scratches שימו לב לערכים בתמונה. זה הפילטר שיהפוך את הכל למראה של ציור. - על שכבה זו צריך לעשות מסכה ולצבוע בשחור את מה שלא רוצים שיראה מטושטש ע"י האפקט.

כדי לסיים אנחנו נחדד את התמונה בדרך המועדפת עליכם וזהו. סיימנו.

זה נשמע לכם מסובך? תיעדתי את התהליך הזה בווידאו ואתם מוזמנים לצפות בו.

רציתי להודות לאד קארלייל, לבן (שם בדוי), לתומר יעקובסון ורועי גליץ

נגן וידאו
(לצפיה -Vimeo)

הורד
צילומי מסך

מאת: רועי גליץ

לפלנד
זה לבן על לבן

רק השם הזה, לפלנד, כבר מעורר רגשות אצל כל אחד מאיתנו. חלקנו זוכרים את נילס הולגרסון על גבי מולי מעל נופים כה יפים, חלקנו מכירים את הסיפורים על האסקימואים שכאן נקראים לאפים וכולנו מדמיינים ארץ כל כך שונה מכל מה שהכרנו מארצנו הקטנטונת. זוהי לפלנד.

גם אותי לפלנד כבשה והשתלטה על אותו איזור במוח, או שמא בלב, שאומר שאני חייב לבקר שם. ואכן, כך עשיתי. השאלה הראשונה ששואלים אותי "בטח ממש קפאת שם, איך הסתדרת?" אז האמת היא שמאוד קר, אבל עם ציוד טוב שמביאים מהארץ והציוד המושכר שקיבלנו שם, הקור נשאר מחוץ לאיזורים הרגישים.

זוהר הקוטב הצפוני
Aurora Borealis היופי הירוק

שקט מוחלט. משב רוח במינוס 21 מעלות מקפיא את הדמעות והריסים, כאילו מנסה להזכיר לי עד כמה אני בסביבה קיצונית, עוינת. בדיוק כשמתחילה לעלות בי התהייה מה בעצם אני עושה פה ומדוע, זה מתחיל. הכל החל בקו ירקרק לאורך השמיים שהתפשט מאופק לאופק ומעל לראשי בצבע ירוק עז על רקע אינספור כוכבים המנקדים את הרקיע. מצד שמאל, זנב האורורה מתחיל להתערבל כלפי מעלה בעוד שפס חדש של זוהר נולד והחל לרדוף אחריו במחול שמיימי מעורר פליאה. אני צופה, יחד עם אשתי, באחת מתופעות הטבע המדהימות ביותר בעולם, תופעה ששנינו הוספנו לרשימה של "דברים שצריך לעשות לפני שמתים", ואנו עומדים מול תופעה זו ברגעים אלו. הלב פועם בחזקה והראש מתקשה להאמין למראות העיניים. הרגליים מתחילות לאבד תחושה, אבל לנו לא אכפת אל מול נפלאות הטבע שמופיע מולנו. כל גל זוהר נמשך כחמש דקות ומלווה ברבע שעה של רגיעה וחוזר חלילה במשך כשעה וחצי עד שדועך ומותיר את השמיים שחורים כהרגלם בשאר הלילות.

מהו הזוהר הצפוני?

זוהר הקוטב הצפוני, או בשמו הלועזי Aurora Borealis, היא תופעה אופטית המתרחשת בקטבים הצפוני והדרומי. התופעה נגרמת כתוצאה מזרימת הרוח הסולארית (חלקיקים טעונים מהשמש) לכיוון כדור הארץ המוסטת לכיוון הקטבים עקב השדה המגנטי של כדור הארץ. החלקיקים הטעונים חשמלית מעוררים אטומים בשכבות החיצוניות של האטמוספירה בגובה של 80 ק"מ, בגבול החלל והרבה מעל כל מטוס. מחול השדים השמימי הזה מביא לפליטת חלקיקי אור (פוטונים) באורכי גל שונים, אשר יוצרים את הצבעים הזוהרים ברקיע: החמצן הוא הראשון להגיב ופולט אור ירוק ומעט אור אדום, המימן והחנקן פולטים אור אדום וכחול. עמים קדומים נתנו לזוהר הצפוני משמעויות דתיות מעמיקות, החל מזעם האלים וכלה בשבילים המראים לנשמות את דרכן השמיימה.

כיצד רואים את הזוהר הצפוני?

הזוהר הצפוני חמקמק ואינו מגלה את פניו לכל אחד. על מנת להגביר את הסיכויים לראות את זוהר הקוטב הצפוני, יש להצפין (או להדרים) ככל האפשר לאיזור הקוטב המגנטי, לבוא בעונות המתאימות שהן האביב

והסתיו, לקוות למזג אוויר הכולל שמיים בהירים והכי חשוב – להתלבש הכי חם שאפשר, מכיוון שאתם הולכים לחכות שעות בחוץ בקור מקפיא עצמות בלילה בהיר בסביבות הקוטב. ניתן לצפות בתחזית החלל באתר www.spaceweather.com על מנת לקבל הערכה לסבירות היומית. אנחנו ביקרנו בעיר רובניימי, בירת לפלנד שבצפון פינלנד בחודש מרץ 2008, על מנת לצפות בתופעה בצורה הטובה ביותר, עלינו על הגבעה Ounasvara הסמוכה לעיר וצופה על כל הסביבה. השעות הטובות ביותר לראות את הזוהר הן 22:00-24:00 (סטטיסטית), מידע נוסף ניתן לראות באתר הלשכה המטאורולוגית הפינית כאן או בלשכה האמריקנית כאן

מצלמים שמי אמרלד

נתקלתי בשאלות רבות כיצד צילמתי את המחזה המופלא, אז אני אחלוק עמכם את התשובה לשאלה זו. הכללים של צילום לילה חלים כאן בריש גלי, כלומר חשוב מאוד להקפיד על חשיפה ארוכה בשימוש עם חצובה ולהקפיד על הדגשים הקטנים כדי לקבל את התמונה הגדולה. בנוסף, אנו נתקלים כאן בבעיה חדשה ולא מוכרת – הקור. על המצלמה הקור משפיע בזלילה מהירה מאוד של הסוללות, בשילוב עם החשיפה הארוכה, ובנוסף הגבישים הקריסטליים של המסך מגיבים ממש לאט וזה מתבטא במעבר איטי והדרגתי בין תמונות. כפור מתגבש על המצלמה ובלי כפפות ממש קשה לגעת בה. מכיוון שהזוהר הצפוני נע ומתערבל, רצוי לשמור על חשיפות קצרות יחסית של 10 שניות ולכן יש להעלות את רגישות החיישן ל ISO 400 ולשמור על צמצם פתוח. את האיזון הלבן נכוון לנורות להט על מנת לקבל את התוצאה המהימנה ביותר.

ירושלים של זהב תחת שמיים ירוקים

בטח חשבתם שאנחנו היחידים שמשוגעים לעמוד בחוץ בכפור, אבל על הגבעה הסמוכה לעיר פגשנו זוג איטלקים, 4 רוסים ואת מריאן, צרפתייה מצחיקה וגוצית בגובה מטר ועשרים שפגשנו עומדת בלילה על המדרון, עוטה עליה מעיל ישן וכפפות שלא תאמו זו לזו. מסתבר שטסה ללפלנד לשבוע רק בשביל לראות את הזוהר הצפוני ולצלם אותו, לא פחות ולא יותר, עם מצלמת פילם קומפקטית שעולה 120 ש"ח. בהמשך חבורה של הולנדים שבעי אלכוהול הצטרפו אלינו בצפייה בזוהר הקוטב ולאחר מספר צחקוקים בשפתם נפתחה בינינו שיחת חולין משעשעת. לאחר שהם שמעו שאנחנו מישראל והתלהבו מארץ הולדתנו, החלו לשיר לנו, כאן על גבעה בלפלנד, את השירים "ירושלים של זהב" ו"הללויה", בעברית. מחזה הזוי שכזה, של עמידה בכפור של מינוס 21 מעלות, מול זוהר הקוטב הצפוני כשחבורה של הולנדים שיכורים מזמרת לנו שירי ארץ ישראל בעברית, ניתן למצוא רק בחוג הקוטב הצפוני.

אופנועי שלג בגבעות של לבן

כולנו בארץ מכירים היטב את ה"אופנוע" על הוריאציות השונות שלו, החל מהאופנוע והקטנוע, דרך הטרקטורון ועד אופנוע הים. המשמעות המקורית של כל אחד מהם היא תחבורה, אבל מזמן אצלנו הפכו אותם אמצעים מכלי הנעה לכלי הנאה. אופנוע השלג גם כן החל בתור אמצעי תחבורה רגיל והיום משתמשים בו בעיקר בשביל הכיף שבעניין.

מכירים את הכלים

על גדות נהר ה Kemijoki המחבק את העיר רובניימי נפגשנו עם המדריך מטעם החברה המשכירה לנו את אופנועי השלג. הסברים של 10 דקות על מה כדאי לעשות ובעיקר על מה אסור בשום פנים ואופן לעשות ואנחנו עולים על האופנוע שלנו, מתניעים ויוצאים לדרך. אופנוע השלג מורכב מזוג מחליקיים מקדימה וזחל כמו של טנק מאחורה וחופן בחובו מנוע בן 800 סמ"ק זריז ועוצמתי. ההיגוי של כלי זה אינו דומה לשום דבר שהחזקתם בחיים ולמרות שבהתחלה משתלטת תחושת חוסר בטחון באחיזת השלג, נוכחנו לדעת בהמשך שהתחושה צודקת במידה מסויימת כששמענו כשזוג ישראלים נפגשו מקרוב עם עץ וזוג אחר התהפך עם האופנוע שלהם.

יוצאים לדרך...

ירדנו משפת הנהר אל הנהר הקפוא עצמו כשסחיטת מצערת נדיבה שכנעה את שנינו, אותי ואת זוגתי שנאחזה בי בכל כוחה, בעוצמתו של הכלי ושיוטים במהירויות של 80 קמ"ש על שכבת שלג דקה מעל הנהר הקפוא החלה להעלות את רמות האדרנלין בעוד הרוח הקפואה הקפיאה את הדמעות ואת הבל הפה מבעד לצעיף. מזל שהתלבשנו פחות או יותר עם כל מה שהבאנו במזוודה. טיפסנו על גדת הנהר לתוך היער הקסום תוך מעבר מול נופים קסומים שאנחנו מכירים רק מסרטים כמו נרניה ודומיהם, בין עצים עמוסי שלג לעייפה ולתוך קרחות יער בתוליות עם שלג עבה ומנצנץ כמו אבני יקרות. לאחר טיפוס ארוך בשבילים צרים ומאתגרים הגענו לראש הגבעה הצופה על האיזור מלמעלה להפסקת תה חם ומפנק עם שוקולדים וממתקים שמארגני הטיול אספו מבעוד מועד להפסקה נעימה לכבוד השמש שהראתה לראשונה היום את קרניה המלטפות בעדינות רבה. הבנות החליטו ללכת להפסקת שירותים שכללה צעידה ארוכה

בתוך שלג שמגיע לגובה המותניים עד שמצאו שורת עצים נאותה למעשה שכזה. איך הן הצליחו להשתחל מתוך סרבלי הסקי במינוס 10 מעלות זו תעלומה בעיניי עד עכשיו. אנחנו הבנים פשוט הפנינו את הגב וניגשנו למלאכה. תענוג להיות גבר בתנאים כאלה.

עלינו על אופנועי השלג בחזרה, התנעה נחושה העירה את 800 הסמ"ק שלנו לחיים ופנינו בחזרה במורד הגבעה אל הנהר הקפוא ולישורות הארוכות והמהירות שלמדנו לאהוב מהבוקר. לאחר עיקול הנהר התגלה לפנינו מסלול ראלי קרח עם מכוניות סובארו טורבו STI שהחליקו על המסלול באלגנטיות ומקצועיות, פחות או יותר... תצפית של כמה דקות והמשכנו לתוך היער בגדתו השנייה של נהר הקמיג'וקי Kemijoki. אותו מראה קסום של היערות אליו נחשפנו קודם לכן חזר אלינו שוב ושוב, אך עדיין לא נמאס לנו מאותה אווירה קסומה. 30 דקות נוספות של רכיבה והגענו לנהר קפוא נוסף ול"קוטה", אוהל לאפי מסורתי העשוי מעור איילים, שנמצאת על שפת הנהר. עצרנו לארוחת צהריים שכללה מרק חם ולחם, כמיטב המסורת הלאפית. נחנו מעט וחילצנו עצמות מהרכיבה הארוכה

דגים בקרח

על גדות הנהר ניסינו גם את מזלינו בדיג דרך חורים בקרח. יצאנו למרכז הנהר חמושים במקדחת קרח ידנית. קידוח מהיר ואינטנסיבי של חצי דקה גם מחמם את הגוף וגם מגלה שהמדריכים צדקו ומתחת לכל הקרח והשלג אכן מסתתר נהר. היטלנו פנימה חכה קטנה וחיכינו... חיכינו עוד קצת... ולפתע מאחורי אחד המדריכים צועק שהוא מצא משהו ופתאום דג עופף לו באוויר מפרפר בנשימותיו האחרונות! רצנו על מנת להתקרב למחזה שהתגלה כתרמית בדמותו של דג צעצוע מפלסטיק שהמדריך שמר כנראה למקרה שכישורי הדיג שלנו לא יבואו לידי ביטוי. אחרי שסיימנו עם הצחוקים עלינו חזרה לאופנועים והתחלנו את המסע חזרה לעבר הציוויליזציה וחדר המלון החמים והנעים. הידיים קצת עייפות ואצל החבר'ה הזקנים יותר הגב החל לסמן אותותיו ולאחר שעה של רכיבה חזרה תוך ספרינטים על נהרות קרח ומתחת לגשר המפורסם של רובניימי הגענו לאותה גדה בה באותו הבוקר עדיין לא ידענו מה זה "אופנוע שלג".

מכבים את המנוע, יורדים לאט מאותו כלי מופלא שליווה אותנו באומץ במשך כל אותו היום ומתאספים ביחד לתמונה קבוצתית מאותה חוויה קסומה שרק מדינות הנושקות לקצהו הצפוני (והדרומי) של העולם יודעות להעניק.

מרסקת הקרח

בשעה שש בבוקר עלינו על האוטובוס לכיוון קמי (Kemi) ולשוברת הקרח התיירותית היחידה בעולם – הסמפו (Sampo). נסיעה על כבישים קפואים במשך שעתיים שודרגה באמצעות זריחה ארקטית מרהיבה.
הגענו לסמפו לבושים במיטב מחצלותינו, שזה אומר גטקעס, מכנסיים, שתי גופיות טרמיות, פליס ומעל הכל חליפה ארקטית ושלוש זוגות גרביים מתחת למגפי שלג, שני צעיפים, כובע צמר ובטח עוד כמה פריטים ששכחתי לציין, לדוגמה שני זוגות של כפפות.
הסמפו חיכתה לנו, אצילית, שקטה ולמודת נסיון, על ים מלא בקרח מרוסק כמו ברד של ענקים למול אופק של קרח ושלג. עלינו לסיפון האוניה ולברכת השלום של הצוות הפיני החביב ותוך מספר דקות יצאנו לדרך מהנמל ולכיוון מישורי הקרח האינסופיים.

כיצד שוברת הקרח עובדת?

כיצד שוברת הקרח עובדת? בניגוד למחשבה הרווחת כי חרטום האוניה מצויד בסכין, שוברת הקרח "שוברת" את הקרח באמצעות טכניקה של טיפוס על הקרח וריסוקו. תחת משקלה העצום של האוניה נכנעים גם מדפי קרח שעוביים עולה על מטר. על מנת לשרוד לחצים עצומים אלו, הסמפו מצויידת בפלדה מאוד עבה בחלקה הקדמי. בבטן האנייה חבויים מנועים המייצרים 8,800 כוחות סוס שעוזרים ל-3500 הטון של האנייה לטפס על הקרח ובה בעת ולשמור על מהירות של 8 קשר בעודה חורשת את הים הקפוא. הסמפו שירתה בצי הפיני משנת 1961 ועד לשחרורה כעבור מעט יותר משלושים שנה למסלול של פעילויות לתיירים.

יוצאים לדרך...

הסמפו צברה מהירות ביציאה מהנמל והטמפרטורה שעמדה על כ-19 מעלות, מתחת לאפס, כמובן, צנחה בעוד כמה מעלות טובות בצירוף הרוח הארקטית שגברה עם המהירות של הסמפו. הבחירה לכמות שכבות הביגוד הוכיחה עצמה כנכונה מאוד ושהייה שהיתה יכולה להיות סבל על הסיפון, הפכה למעט יותר "נעימה". צילמתי את הסיפון ומישורי הקרח בזמן שהמצלמה קפאה והסוללות התרוקנו במהירות בעקבות הקור.

קופצים למים

לפתע המדריכה קראה בקול "כל מי שמעוניין לקפוץ למים, ללכת להתארגן!". הרי זה רק מתקבל על הדעת שמי שהסכים לצאת על הים הצפוני הקפוא על שוברת קרח, ירצה גם לטבול בים הזה, לא? נחושים בדעתנו, מתעלמים מגושי הקרח הענקיים הצפים בבריכה שנוצרה בירכתי האונייה, שם אנו עתידים לשחות עוד כמה דקות, הלכנו ללבוש את חליפות ה"טלטאביז" כמו שכולם קוראים להן כאן. חליפות אלו הן חליפות יבשות, משמע מים קפואים לא עוברים מבעד לבד המיוחד והבגדים שלבשנו מתחת לחליפה נשארו יבשים בדיוק באותה מידה שהיו לפני המישחה המרענן. ירדנו על הגשר אל מישור הקרח ואל הבריכה שנפערה בירכתי האונייה. הירידה למים מעט מפחידה (מה אם יש פנצ'ר בחליפה?) אך החשש מתבדה מהר מאוד כשמבינים שכל החליפה, מעצם היותה אטומה, הינה פשוט מצוף ענקי ואנחנו שוכבים/יושבים על הגב בהרגשת ריחוף במים קרובים מאוד לאפס כשכל טיפה שפוגעת בפנים או בחליפה מחוץ למים מייד קופאת. קשה לתאר את השלווה במים השקטים, תחת שמש ארקטית המאירה שמיים כחולים, ומישורי הקרח פרושים לכל ארבע הרוחות, עוטפים אותנו בלובן בתולי. לא נותרו הרבה מראות כאלו בעולמינו. חוויה של פעם בחיים. חמש דקות של השתכשכות במי הקרח והקור מתחיל לחדור מבעד לחליפה ואנחנו, בטיפוס כבד, עולים על מדף הקרח וחוזרים לבטן האונייה להתחמם ולהתחיל לשוט בחזרה לנמל.

הדרך חזרה לנמל הבית של הסמפו בקמי (Kemi) עברה במנוחה בסלון העליון של האונייה עם כוס שוקו חם והרבה חוויות מיום מוצלח בצפון העולם.

מסע צילום לעידן הקרח

מעוניינים להצטרף למסע הצילום הקרוב ללפלנד? בעקבות ההצלחה של מסע הצילום הקודם, אנחנו מוציאים מסע צילום בסוף פברואר, בתאריכים 24.02-02.03, לנופים ומקומות אשר בחיים לא ראיתם, נחזור עם צילומים לבנים של גבעות מושלגות ועם צילומים נדירים של זוהר הקוטב הצפוני. אנחנו נרכב על אופנועי שלג שיביאו אותנו לנופים עוצרי נשימה, נצא לשייט מרסק על שוברת קרח אמיתית, נבקר לצילומים מיוחדים בארמון קרח ובכפר של סנטה קלאוס ונעבור קורס מזורז במזחלות כלבי האסקי, נצלם אקשן בקפיצות של סקי ונבקר בפארק חיות הבר של הקוטב. 7 ימים ו-6 לילות של מסע לעולם אחר.

הטיול כולל טיסה ישירה, לינה בבתי מלון מדרגה ראשונה עם פנסיון מלא, הדרכת צילום עם רועי גליץ והדרכה מקומית עם מדריך ישראלי, הסעות באוטובוס תיירים מפנק, השכרת ביגוד חורף מיוחד לתנאי חוג הקוטב (חליפה ארקטית, כפפות, גרביים ונעליים) ובנוסף יש הסדרים מיוחדים לשומרי מסורת וכשרות. ניתן לבוא גם עם בני זוג.

אנחנו ניפגש לפני מסע הצילום לערב של הרצאת הכנה וטיפים לצילום וניפגש לאחר המסע לביקורת עבודות וסיכום מסע הצילום המיוחד שלנו.

לפרטים נוספים ולתוכנית המסע המלאה, לחצו כאן – מסע צילום לפלנד 2010

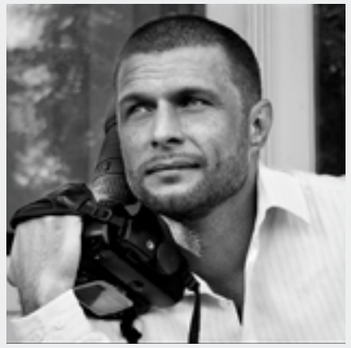

פורטפוליו

רוברט משקה

רוברט משקה (**Robert Maschke**) נולד בווינה בשנת 1979 גודל וחונך בווינה וכיום גר בקלן גרמניה. הוא התחיל לצלם תמונות במאי 2008 (!) והתחיל לעסוק בצילום באופן מקצועי לפני כחצי שנה הוא טוען שהכל התחיל מסקרנות טבעית והוא הצליח למצוא, במקרה, מצלמת SLR במבצע... כיום רוברט מתפרנס מצילום וגם מבצע עבודות עיצוב וגרפיקה עבור חברות מסחריות.
נושא הצילום המועדף עליו הנו אנשים. הוא נהנה תמיד לפגוש אנשים חדשים להתחבר אליהם ולבסוף ללכוד את ההבעה האישית שלהם בתמונה הסופית, הבעה שאנשים אחרים אולי לא ראו לפני התמונה.
החלום שלו הוא לצלם את רוברט דה נירו ואל פצ'ינו שלדעתו מראה הפנים שלהם הוא המרשים ביותר שהוא מכיר.
אחרי שעבד במספר עבודות שונות במהלך חייו רוברט מרגיש כי מצא את ייעודו בחיים ומעולם לא עסק בעבודה שסיפקה אותו, גרמה לו לנחת וגאווה כמו עבודת הצילום.

לפרטים נוספים ותמונות נוספות של רוברט נסו את הלינקים הבאים:
www.robertmaschke.de
www.designation.de
info@robertmaschke.de

Jede Veränderung
beginnt in uns

בפרקים הקודמים עסקנו בהקדמה לקראת היציאה לשטח, בחרנו את הציוד המתאים ביותר עבורנו ועתה אנו מוכנים לקראת הדבר האמיתי, לימוד חוקי הרחוב ודייריו, אימוץ כללי התנהגות והרגלי עבודה נכונים שבסופו של דבר יהוו בסיס להמשך עבודה בטוח, ממוקד, יעיל וחסכוני בזמן ואנרגיה יקרים .

צילום רחוב

מאחורי הקלעים

פרק ג' מאת: פליקס לופה

השאיפה של כל צלם רחוב הוא להרגיש בו כמו בבית, להתהלך חופשי בסמטאות העיר תחת שליטה צילומית מלאה בכל המתרחש תחת עינו הפקוחה. במילים אחרות המטרה היא לנהל את הרחוב , האמצעים לכך רבים ודורשים השקעת זמן ומאמץ רבים וכל עוד נרגיש זרים בו עדיין לא השגנו את המטרה. הדבר הנכון ביותר לעשות הוא להתחיל להגיע למקום מסויים ולהמשיך להגיע רק אליו במשך תקופה ארוכה. אזור הצילום שלנו לא אמור להתפרס על שטחים נרחבים כל עוד ישנה שם נוכחות גדולה של בני אדם. ההתמדה בהגעה לאותו אזור היא הדרך הטובה ביותר להכיר מקרוב ולעומק את "אזור הצייד" שלנו. התמדה בלימוד,התבוננות וחיכוך עם בני אדם היא הדרך הטובה ביותר להכיר את ה"טרף" שלנו.

הגעה למקום

אנו מגיעים אל אזור הפעילות שלנו בהליכה או בנסיעה, בדרך אנו עסוקים במחשבות שונות. ההתבוננות הראשונית היא סוג של מנוחה וניקוי ראש לקראת הצילומים. רצוי לעשות זאת בישיבה עלמנת להוריד פרופיל, להשתלב עם קצב הרחוב, לקלוט את אופי המקום ולספוג את האווירה שבו. ועתה לאחר שכל חושינו התחדדו ואנו מסונכרנים עם הרחוב אפשר להתחיל לנוע.

סריקה היקפית

לאחר שקבענו מראש את שטח הפעילות שלנו אנו מקיפים אותו ועוברים בו בהליכה מהירה על מנת לסרוק ולגלות אובייקטים פוטנציאליים. תוך כדי סריקת השטח שלנו רצוי "לסמן" בראשנו מיקום של אנשים או סמלים מעניינים הנקרים בדרכנו יכולים לשמש כבסיס פוטנציאלי לתמונה. חשוב לציין כי רצוי לעשות את הפעולות הנ"ל ללא המצלמה כי זו עלולה למשוך את עיני הציבור במיוחד כשאנו עושים זאת בהליכה מהירה.

על מנת להבין טוב יותר את שפת הרחוב וכללי ההתנהגות בו עלינו לפעול במס' תחומים:

• למידת הסביבה. (סוגי אוכלוסיות, היסטוריה, בעיות המקום ועוד) – חשוב מאוד להכיר היטב את הסביבה בה אנו פועלים מכל היבט אפשרי, פעולה זו היא הבסיס לבניית תשתית של קשרים, גיבוי ומידע באזור זה.

• התבוננות וצפיה בדפוסי התנהגות של בני אדם. – פעולה חשובה זו היא שיטה מצוינת ללימוד ותירגול סיטואציות וזיהוי אנשי מפתח. רצוי לעשות זאת בישיבה ממושכת במקום מרכזי ופשוט לקמפז סיטואציות ספונטניות ולצלמן בדמיוננו. ככל שנביט יותר באינטרקציות בין בני אדם כך נוכל לצפות מראש את תגובותיהם ולהגיב בזמן בצילומן.

• סיווג, קיטלוג וצריבה בזכרון. - לאחר צפיה ממושכת בבני אדם הפועלים באזור הנבחר נוכל כבר לסווג ולקטלג אותם בראשנו לקבוצות אוכלוסיה שונות כגון: אנשים שעובדים ברחוב (חנוונים, רוכלים, נהגים, שליחים ועוד) אנשים שעוברים ושבים, אנשים שחיים ברחוב(חסרי בית) , תיירים ובעלי חיים. את כולם אנו חייבים לזהות ולנסות לתקשר איתם בכל הזדמנות.

• הכרה פיזית של הרחוב ודייריו. – חשוב מאוד להתעניין ולהכיר פיזית ובצורה עמוקה את השטח בו אנו פועלים: רחובות, סימטאות, חצרות בתים, חדרי מדרגות, חנויות ועובדיהן, שרותים, מקורות מזון ודרכי הגעה והימלטות.

• יצירת קשרים (חשוב במיוחד באזורים קשים). יש חשיבות עליונה ליצירת קשרי ידידות עם אנשים אותם זיהינו כבר קודם כאנשים בעלי השפעה הנמצאים באופן קבוע בנקודות המפתח המרכזיות באזור. אותם אנשי מפתח יהיו הבודדים שיודעים את כוונותיכם ומטרתכם באזור וישתפו איתכם פעולה, חשוב מאוד לשמור איתם על קשר חם והם ישמרו עליכם . כמו כן הם גם מקור המידע הטוב ביותר באזור.

לאחר שיצאנו, הגענו, סרקנו, הכרנו. עומדים אנו ברחוב חמושים במצלמה, מה עכשיו?
מה אנחנו מחפשים?

שילובים וחיבורים ברמות שונות.

אינטרקציה בין אדם לאדם

שילוב בין אדם לסמל

שילוב בין אדם לבע"ח

הקבלות

מה שמחפש צלם הרחוב במיוחד הוא קשר בין סמלים לבני אדם. הוא שואף למצוא קשר בין סמל כלשהו, בעל משמעות מוכרת לכל בתרבות בה הוא פועל ובין אדם (או לפעמים בעל חיים) ה"מתאים", המשתלב עם הסמל. שילוב מוצלח יצור מבט חדש על המציאות המוכרת, זווית ראיה חדשה, מפתיעה, מעוררת רגשות ומחשבות ובכך יעניק לתמונה ערך מוסף מעבר לרישום סתמי של המציאות. במציאת השילוב המתאים הזה סבלנותו של הצלם היא השחקן הראשי, אבל גם דמיון, ניסיון והתעמקות רבה בהתנהגות האנושית הם כלים הכרחיים ב"ארגז הכלים" שלו.

לאחר שהבנו שישנה מטרה מכוונת בשיטוט ברחובות, לעיתים מגיעים רגעים בהם עלינו להתמודד פנים מול פנים עם אנשים על מנת להשיג את הצילום המתבקש.
מה משמעות יצירת המגע עם המצולם ואיך היא יכולה להשפיע על הצילום?

- התמודדות מול המצולם.

- יתרונות - גישה נכונה מזיזה אנשים לטובתנו - במקרים בהם נדרשת קירבה פיזית אל המצולם,לא מן הנמנע שיווצר מתח מסוים בין הצלם למצולם. במקרה זה תפקידו של הצלם להפיג את המתח בשניות בודדות העומדות לרשותו תוך כדי התייחסות למצב רוחו, הבעות פניו, שפת גופו והאביזרים הנלווים אליו. במקרה של הצלחה - אתם רשאים לפעול בחופשיות ב"שטחו הפרטי".
- חסרונות - גישה לא נכונה מכשילה את הצילום - ברגע בו החלטנו לצמצם טווח ו"לפלוש" אל שטחו הפרטי של המצולם, קיים חשש אמיתי לכשלון המשימה. לעיתים, למרות כל מאמצינו ליצור כימיה עם בני אדם אנו נכשלים על דברים קטנים ופשוטים כמו: המבט לא נראה טוב, המילה הלא נכונה, טון הדיבור לא היה נעים, החיוך לא הספיק ועוד סיבות שונות. במקרים אלו הצילום נראה כאבוד והמשכו יכול להסתיים באי נעימות לשני הצדדים.

- פחד ובושה - תחושת פחד בושה וחוסר בטחון אצל הצלם מורגשים מיד ע"י האדם המצולם ועלולים להכשיל כל נסיון צילום שלנו. יש לזכור שאין שום דבר רע או בלתי חוקי בצילום אנשים במקומות ציבוריים, יש להגמל מהתחושות הללו במהרה מה שדורש זמן ומאמץ, אך בסופו של תהליך זה יעלמו להם הפחד והבושה בדרך הטבעית ביותר.

- לבקש רשות? – כעקרון לבקשת רשות מהמצולם ישנם יתרונות אך גם חסרונות. ניתן לדלג על שלב בקשת הרשות מהמצולם ע"י שיטות הסוואה והסחה מגוונות ובכך להרוויח תפיסת סיטואציה אוטנטית ללא התערבות חיצונית. במידה וקיבלנו אישור מהמצולם לא מומלץ לצלם מיד אלא להמתין עד שהמצולם/ים יחושו בנוח ויתרגלו לנוכחותכם ב"שיטחם הפרטי" ורק אז לפעול. בכל מקרה הנסיון מעיד על זה שלאנשים קל יותר לסלוח לנו על צילום מאשר לתת רשות.

- אופי הצלם = אופי הצילום - בכל סוג של התמודדות מול המצולם בכל מקום וסיטואציה ,אופיו של הצלם ונסיונו יקבע את הצלחתו של הצילום אשר יקרין באופן ישיר אל הצופה את אופיו של הצלם.

לשאלות בנושא ניתן לכתוב למייל :
felix@galitz.co.il
www.felixlupa.com

ניגודים

מסע לבבי

לפעמים נבירה בערמות הצילומים שלנו מניבה אוצרות בלומים, גם מלפני חצי שנה, שפשוט הלכו לאיבוד בזרם האינסופי של תמונות שכולנו מצלמים, שומרים, שוכחים וחוזר חלילה. הצילומים שאני חולק איתכם כאן הזכירו לי רגעים בהם חשתי לא נוח כצלם והציפו שוב הרהורים על התנהגות אנושית.

כתב וצילם ואדים סיגלוב

בכל שנה באפריל מתרחשת בירושלים שבת האור בה יורדת אש מן השמים ומציתה את האש הקדושה שמופצת לכל עבר, או כך לפחות אומרת האמונה הנוצרית. צליינים נוהרים מרחוק ומקרוב בכדי להשתתף באירועים הללו והעיר העתיקה מתמלאת בהמון רב. צלמים זוכרים את שבת האור כמיוחדת או ארורה. והכול תלוי בשאלה אם היו נועזים מספיק בכדי לנסות לצלם בסמטאות הצפופות או, כבעלי ניסיון קודם, פשוט תפסו פינה וצילמו מרחוק את האירוע תוך הבעת רחמים כלפי הצלמים הנועזים (קרי "לא שפויים") שהתמקמו בלב התהלוכות.

הפעם, כיאה לצלמים שפויים, לא התקרבנו אל ההמון בסמטאות אלא חיכינו לערב בו חוגגת הקהילה הנוצרית-אתיופית את שבת האור. לפי מה ששמענו הקהילה הקטנה מקיימת טקס צנוע ומעניין בו חוגגים לבושי לבן מתקבצים מכל רחבי העולם לחוות את האש הקדושה בדרכם המיוחדת.

כשהחל להחשיך התחלנו ללכת לכיוון המתחם. בתחילה לא הבחנו במשהו מיוחד אולם אט-אט התחלנו לראות דמויות עטויות לבן הדואות, בודדות ובקבוצות, לכיוון מסוים. פסענו בעקבות כמה מהם ואת פנינו קידמו שוטרי משמר הגבול שלאחרי הצצה מהירה אפשרו לנו להיכנס למתחם. וכאן חיכתה לנו ההפתעה הראשונה. כן, ציפינו להרבה אנשים אבל רחבת הגג הייתה עמוסה לעייפה במאות, ואולי אלפי, אתיופיים לבושים לבן העומדים או ישובים לאורך הקירות ופשוט מחכים. ומי שהסתובבו בשטח היו בעיקר... צלמים! וכאן הייתה ההפתעה השנייה: כמויות הצלמים היו פשוט מדהימות ופה ושם כמעט האפילו על כמות הצליינים –טוב, אולי הגזמתי מעט אבל הבנתם את הנקודה.

אז בניגוד לרוב הלבן והדומם חשנו צורך מוזר להסתובב במרץ ולתעד תוך משיכת מבטים מהצליינים הממתינים. הילכנו סחור-סחור מחפשים הזדמנויות צילום אך לא מוצאים כאלו -בעיקר בגלל התאורה הדלה שעטפה את רוב הצליינים בצל כבד. במקביל גם נתקלנו בעוד ועוד חברים ומכרים מעולם הצילום וכל האירוע התחיל להזכיר פגישת מחזור סהרורית במקום הכי לא צפוי. לקח לי רגע להיזכר מדוע כלל הגענו לכאן.

בשלב הזה עשיתי את מה שאני ממליץ לעשות באירועים כאלו והוא לקחת פסק זמן, להתנתק מהקבוצה איתה הגענו, להתבונן ולהתחבר למקום, לאירוע ולאווירה. הגישה שלי אומרת להתבונן קודם ולצלם, אם בכלל, אחר כך. "אם בכלל" כיוון שלעיתים עדיף לוותר על הצילום ולהיות מחוברים לאירוע מהמקום החוויתי כך שנטייתנו לצלם לא תבוא על חשבון ההנאה והחוויה שלנו. כצלמים, וגם אני לא חף מכך לחלוטין, אנו נוטים להתלהב, לרוץ קדימה, ולצלם כל מה שרואים. פה המקום לציין כי לפעמים אנו נוטים לעשות זאת תוך חוסר רגישות כלפי הסיטואציה האנושית אליה אנו נקלעים -אבל על כך בהמשך.

אז כאמור ויתרתי על הניסיון לצלם בכוח מה שלא היה שם, התמקמתי קצת הצידה, התבוננתי וחיכיתי. כאשר החשכה ירדה לחלוטין התחילה פעילות ברחבה וחלק קטן מן הצליינים התקבצו עם תופים, יצרו מעגל והחלו לשיר ואף לרקוד. למרות החושך לא היה קשה לאתרם, ולא כל כך בגלל התיפוף והשירה כמו בגלל כמויות ההבזקים האינסופיות שניתזו סביבם. מבט קצר גילה עשרות צלמים צובאים סביב מעגל החוגגים, מכוונים ומבזיקים –חלקם בכינון ישיר לפניהם של הרוקדים. החוגגים פנו פנימה ויצרו מעגל פנימי הרחק מן המצלמות אולם צלמים ברי תושייה הרימו את המצלמה מעל ראשי החוגגים תוך שהם חודרים לתוך המעגל האינטימי שלהם והמשיכו להבזיק ללא ליאות.

הורדתי את המצלמה שהרמתי מתוך רפלקס -פתאום איבדתי את החשק להתקרב ולצלם... באירוע צפוף שכזה המיקום יכול להיות מכריע ביכולת שלנו לצלם, כמו גם לאפשרות להשתלב ולא להפריע למתרחש. התקדמתי אל החלק המערבי של הרחבה בו ראיתי אוהל רחב ידיים. הצלחתי להתמקם באחד הצדדים של הכניסה וכאשר אחד האנשים יצא והיריעה נשארה חצי פתוחה הצצתי פנימה: האוהל היה מלא עד לאפס מקום בצליינים שישבו ומילאו כל מילימטר אפשרי ופשוט חיכו בסבלנות. אפילו בפתיחה קצרצרה זו הכתה בי מכת ריח חזקה שהייתה ערבוב של בשמים, זיעה ונרות קדושים. לקחתי חצי צעד אחורה והמתנתי גם אני.

בעוד אני עומד בפאתי האוהל הגיח בכל פעם צלם כזה או אחר וניסה להידחף פנימה, חלק בכוח וחלק בשכנוע מסוג "אני מצלם עבור עיתון פלוני או אתר אלמוני". המאמין שעמד בכניסה הצליח ליירט את רובם אולם חלקם הערימו עליו ונכנסו בכל זאת. לא יכולתי שלא לחשוב שהיה משהו לא נכון ולא הוגן בכניסה האגרסיבית הזאת

למרחב הפרטי של המאמינים. חייכתי למחשבה שעבור הנכנס מבחוץ הריח בפנים כנראה גרוע הרבה יותר מהקמצוץ לו זכיתי...
נדחף אקראי גרם לי לדרוך על רגלה של צליינית שישבה ליד המקום בו עמדתי והתנצלותי בפניה החלה שיחה בה סיפרה לי שהיא מתגוררת כעת בארה"ב ובאה במיוחד לאירוע החשוב הזה.
החלפנו מעט חוויות והיא הביעה באזני זעזוע מסוים מהצלמים שמנסים להידחף תוך כדי רמיסה, פיזית ומטפורית של הצליינים שנקרים בדרכם. מטופש ככל שזה היה חשתי צורך עז להתנצל בשם קהילת הצלמים ולהתחיל לשאול את עצמי כמה שאלות נוקבות לגבי המקום שלי כצלם אורח באירוע כזה: מה מקובל, מה מותר, מה הגיוני ובעיקר -מה לא.
בשלב מסוים נדחפה לעברנו צלמת, מצלמה עם עדשה גדולה על צווארה, והיא פשוט התעקשה לנסות להיכנס לאוהל תוך כדי התעלמות מוחלטת מהאחרים. ראשם של הצליינים שישבו לרגליה היו בקו כינון ישיר של המשקולת שעל צווארה אך היא כמובן אפילו לא ראתה זאת. פעמיים עצרתי את העדשה שניות לפני שחבטה בראשה של הצליינית האמריקאית אך כשביקשתי מהצלמת להיזהר כמעט יצרתי עימות אלים. "האם זאת הקהילה שלי?" הרהרתי ומיהרתי לשכנע את עצמי שלא.
רחש בקהל החזיר את מחשבותיי למציאות והצצה פנימה דרך החרך אישרה את העובדה שהטקס בתוך האוהל החל. המאמינים בחוץ הכינו את הנרות בזמן שצלמים נוספים ניסו לפלס דרכם בכל דרך אפשרית פנימה -דבר שבכל מקרה היה מיותר מכיוון שהטקס התנהל עם הגב לכניסה ולא היה לצלמים כל סיכוי להתקדם עמוק יותר לתוך האוהל הצפוף.
הדלקת האש וסיום הטקס תגמלו אותי על הציפייה הסבלנית במקום בו הייתי: המאמינים שהמתינו בחוץ עם הנרות פנו לכיווני וכאשר האוהל נפתח כל המאמינים מבפנים עברו לידי –וכל זאת ללא צורך להידחף או להפריע למהלך הדברים. היה די ברור שבתנאים אלו הסיכוי לצלם פריים נטול צלמים שואף לאפס אולם פה ושם הצלחתי בכל זאת -כפי שאתם רואים בתמונות הנלוות.
האירוע היה מרתק ומיוחד אך חזרתי מוטרד בשאלות נוקבות: מה נותנת לי הזכות לשאת מצלמה ולהיקרא צלם? האם זוהי זכות או שמא חובה? האם אני קודם אדם או צלם? האם אני מתעד או אורח/משתתף? שניהם? האם אפשר להיות משתתף ומתעד בו זמנית? היכן עובר הגבול הדק בין חופש תיעוד / חופש יצירה לבין הפרעה לאחרים ברגעים המיוחדים להם?
התשובה לדעתי היא פשוטה: אלא אם כן המארגנים/משתתפים שכרו אותי בכדי לתעד את האירוע (וגם אז רגישות והתחשבות הם שם המשחק) הזכויות שלי כצלם הן מצומצמות למדי. אז הנה הכללים האישיים שלי להתנהלות צלם מזדמן באירוע (גם אם קיבלת רשות לצלם):
השתלב באירוע ואל תפריע בשום צורה
אל תעכב או תשפיע על מהלך האירוע
אל תשנה את התאורה או כל דבר אחר שאינו נוגע לך
מבזק מושך תשומת לב, מסנוור, ויוצר התייחסות למצלמה, חשוב אם/מתי להשתמש בו וכיצד
אם הצילום מפריע היה מוכן להפסיקו
אם הימצאותך במקום מפריעה היה מוכן לעזוב
כאן המקום לציין שהצליינים האתיופיים הדהימו אותי בסובלנות שגילו כלפי הצלמים, דבר הנובע כנראה מאופיים הנוח כמו גם מרצונם לקבל הכרה רחבה בקהילתם הקטנה. כמובן שבאירועים מסוימים, סובלניים פחות, שבירת כללים אלו יכולים להוות סכנה לציוד שלך ואף לבריאותך...
למרות אפשרויות הצילום המרתקות אני אישית אחשוב פעמיים אם להגיע לאירוע הבא של הקהילה ולא בגלל ששברתי את הכללים שלי אלא בגלל שאני חלק מקהילת הצלמים שעשו זאת, ובגסות. נשיאת מצלמה היא זכות ועימה באה אחריות. אני קורא לכל הצלמים להרים מבט, להיות רגישים לסביבה ולהבין את נקודת המחשבה של אחרים. ובעיקר, לא לחשוב לרגע שנשיאת מצלמה נותנת לנו זכות כלשהיא להפריע או לפגוע באחרים בשם הזכות לצלם – אנו קודם כל בני אנוש ורק אחר כך צלמים!

ואדים
www.magicfool.com

וַיְהִי אוֹר...

צילום מאקרו חלק 5

כתב וצילם: אלון קירה

עד עתה, סקרתי את האמצעים האופטיים העומדים לרשותנו בצילומי מאקרו. אבל כידוע, עדשות
הן לא הכל בצילום. אז בואו נשפוך קצת אור על מרכיב נוסף חשוב מאין כמוהו... האור.
כפי שתארתי בגיליונות הקודמים, לצילומי מאקרו שיטות וטכניקות רבות ומגוונות. כך גם בנושא התאורה. שתי גישות
עיקריות מפלגות את צלמי המאקרו – חסידי התאורה המלאכותית כמקור אור עיקרי מול חסידי האור הטבעי. בין שתי גישות אלו קיימות דרכי ביניים המשלבות בין סוגי התאורה.
הפעם במדור, אעסוק בעבודת מבזקים/ פלאשים בצילומי מאקרו כמקור אור עיקרי ואעמוד על היתרונות והחסרונות של השיטה.

כזכור, צילום מאקרו מצולם ממרחק קצר. מרחק קצר, פירושו אור חוזר מועט. בואו נחדד רגע את המונח אור חוזר. אור חוזר, הינו האור החוזר מהעצם או מהסצינה אל המצלמה. מד האור של המצלמה קובע את החשיפה כך שהחלק הנמדד יצא בגוון של 81% אפור. למרחק בין המצלמה לבין האובייקט חשיבות רבה בקביעת כמות האור החוזר – כמות האור החוזר נופלת ביחס ריבועי לקיצור המרחק לאובייקט ולהיפך. ובמילים פשוטות: אם קיצרנו את המרחק בינינו לבין הנושא פי שתיים האור החוזר יפחת פי ארבע. מייד אפשר להסיק כי בצילומי מאקרו אנחנו נכנסים למצוקת אור.

נוסיף לכך את בעיית עומק השדה הרדוד (מאוד) בצילום ממרחקים קצרים. כזכור, המרחק לאובייקט הוא המשפיע ביותר על גודלו של עומק השדה. ככל שהמרחק

קטן, עומק השדה מצטמצם. לכן נעדיף לצלם בצמצם סגור על מנת להשיג עומק שדה גדול יותר, אולם צמצם סגור יכניס לנו פחות אור....כן, אנחנו שוב הולכים ומסבכים את עצמנו בבעיית תאורה.

כשאני אומר מסתבכים, אני מתכוון לכך שצמצם סגור יחייב אותנו לצלם במהירויות תריס איטיות לשם השגת חשיפה נכונה. איטיות כל כך, עד שכמעט אין שום אפשרות לצלם בהחזקה ידנית. כמוצא אחרון באה לעזרתנו האפשרות להעלות את הרגישות (ISO) כאן אנחנו מוגבלים למדי שכן העלאת הרגישות לערכים גבוהים מידי תחבל באיכות הקובץ הסופי והתמונה תתקבל מגורענת ועלולה לסבול מרעש דיגיטאלי מכוער שיפגע בפרטים.

אם כך, בואו נוסיף אור. לשם כך המציאו את המבזק, לא?
אכן, רעיון מצויין. מבזק יפצה על כמות האור החוזר המועטה ויאפשר חשיפה טובה. מבזק יאפשר צילום במהירות תריס גבוהה, יחסית, כך שנוכל לצלם בהחזקה ידנית. האור הנוסף שיוסיף המבזק יאפשר גם את סגירת צמצם לערכים שיניבו עומקי שדה גדולים יותר. נראה כי פתרנו את כל הבעיות!!

נו, אם כל כך טוב מדוע קיימים צלמי מאקרו שמתעקשים להשאיר את המבזק בבית?? (למען הגילוי הנאות, אני אחד מהם.) השימוש שלי במבזק בצילומי מאקרו מצומצם מאוד ומוגבל רק לסוג קטן של צילומים בהגדלות עצומות. אני מוצא את עבודת המבזק כמחבלת יותר מאשר מועילה ומייד אפרט.

ראשית, צילום מאקרו בעזרת המבזק המובנה של המצלמה דומה מאוד לצילום פורטרט בפוטו רצח...
הנושא "מופצץ" באור ישיר וחזק. מה שגורם לביטול הצללים הטבעיים ויוצר הצללות וקונטרסטים חזקים במקומות אחרים. כך שהנושא נראה "שטוח" ולא טבעי. מבזק ישיר יוצר הברקות קשות וכמו כן חלקים בתמונה עלולים להיחשף יתר על המידה בעוד שאזורים אחרים

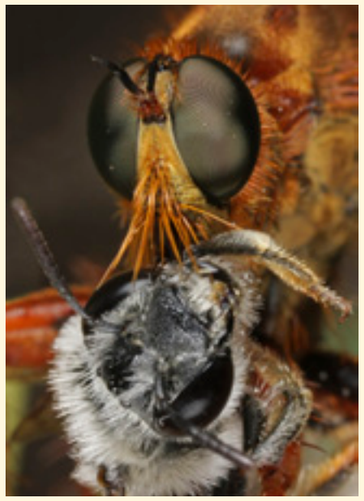

צילום מאקרו בעזרת המבזק המובנה של המצלמה דומה מאוד לצילום פורטרט בפוטו רצח... הנושא "מופצץ" באור ישיר וחזק. מה שגורם לביטול הצללים הטבעיים ויוצר הצללות וקונטרסטים חזקים במקומות אחרים. כך שהנושא נראה "שטוח" ולא טבעי.

עלולים לסבול מחשיפת חסר ולהראות אפלים.
בתמונות המצורפות לכתבה, אפשר להבחין בקלות ברקעים הכהים. הרקעים הכהים מלמדים כי התמונות צולמו בעזרת מבזק. בואו נבין כיצד זה קורה: כמות האור החוזר מהאובייקט שונה מכמות האור החוזר מהרקע, מהסיבה שהאובייקט קרוב למצלמה הרבה יותר מהרקע. על מנת לחשוף את האובייקט בצורה נכונה, על המבזק להבזיק בעוצמה כזאת שתיקח בחשבון את בהירות הנושא ובקרבה שלו למצלמה. ולכן עוצמת ההבזקה תהיה כזו שתתחשב אך ורק באובייקט. לעומת זאת, הרקע המרוחק, לא יקבל את עוצמת ההבזקה הנדרשת כדי להניב ממנו חשיפה טובה. ובגלל מהירות התריס, המהירה יחסית בעבודה עם מבזק, לא יגיע אור סביבתי שיחזור מהרקע בכמות הנדרשת. לכן, הרקע שיתקבל יהיה אפל וכהה.
אני חייב לשתף אתכם בגודל האכזבה בשעת צילום מאקרו עם מבזקים - בעינית, לפני הצילום, הרקע נראה בהיר ובצבעיו הטבעיים...אולם אחרי הלחיצה על כפתור המחשף והצצה על מסך המצלמה מתגלה לנו רקע אפל שלא קיים שם במציאות – ממש חושך בעיניים...
התמונות הללו יוצרות תחושה של צילום בלילה, אך בפועל הן צולמו באור יום מלא ואינן נאמנות לגווני הרקע.
עצה – כדי להימנע, באופן מסויים, מהאפלת הרקע בצילום עם מבזק כדאי להאט את מהירות התריס במידת האפשר ובמקביל להעלות את ה ISO. שתי הפעולות הללו, במצב TTL, לא ישפיעו על החשיפה מהאובייקט אלא רק ישפרו את מראה הרקע.

בעיה נוספת שעלולה להתרחש בצילום עם מבזק מובנה או מבזק חיצוני על המצלמה היא בעיית ההסתרה וההצללה. לפעמים המרחק לאובייקט הוא כל כך קטן, עד שהעדשה עצמה היא זו שמטילה את הצל מתאורת המבזק על האובייקט...

בקיצור, נראה כי אנחנו שוב בבעיה...

שפע הבעיות והקשיים בצילומי מאקרו עם מבזק הביאו את יצרני המצלמות לתכנן מבזקים יעודיים לצילום מאקרו.
מדובר במבזקים קטנים, יחסית, אשר מחוברים לקצה העדשה ומטילים אור מקו הראיה של העדשה.
הנפוצים שביניהם הם המבזק הטבעתי RING FLASH או המבזק הכפול TWIN FLASH. באופן זה מתגברים על בעיות ההצללה שמבזק עליון עשוי ליצור. יותר מכך, על מבזקי מאקרו יעודיים כמו גם על מבזקים חיצוניים סטנדרטים, ניתן להרכיב סוגים שונים של מרככים, מפזרי אור ותיבות ריכוך SOFT BOX. לעיתים זה נראה מסורבל ולא תמיד נוח, אולם פיזור תאורת המבזק וריכוכה מונעים חלק גדול מאוד מהבעיות שיוצרת הבזקה ישירה.

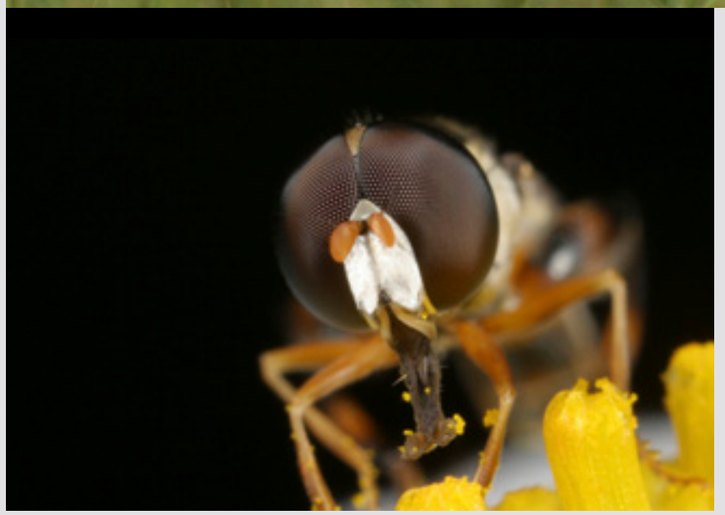

לסיכום: ריכוך האור ופיזורו, עבודה בעזרת מבזקים יעודיים לצילומי מאקרו ושליטה על מהירות התרים ועל הרגישות, כל אלה יעזרו בהשגת צילום מאקרו ראוי. אך למרות כל אלו, עדיין עדיפה בעיניי העבודה ללא מבזק – כלומר צילום בתאורה טבעית בלבד. בגליון הבא אסביר מדוע.

לתגובות ושאלות: allonkira@yahoo.com

רוני בלין

SIGMA

F/2.8 120-300

יחידה מסוגה

עדשת ה-F/2.8 70-200 היא נחמדה, להרבה מאוד צלמים יש אותה, אבל המילימטרים לא תמיד מספיקים. ה-F/2.8 300 נחשבת לעדשה אגדית, אבל יקרה ויחסית מאוד נדירה עקב מחירה הגבוה להחריד. אך האם יש דרך אחרת? דרך שלישית שמנצחת את הקודמות? התשובה היא בהחלט! – הסיגמא 120-300 עם צמצם F/2.8.

ISO 200 | 1/500 | F/2.8 | 300 mm

ISO 200 | 1/3200 | F/2.8 | 300 mm

אני מצלם עם העדשה הזו כבר מזה 4 שנים ואני יכול בהחלט לומר כי היא אחת מהקניות היותר משתלמות בארסנל העדשות שלי, בתור אחת העדשות שמבלות הכי הרבה זמן על הביונט של המצלמה. היא התחילה על הניקון D70s, המשיכה לניקון D200 וכיום מתנה אהבים עם הניקון D300 וכולן דיווחו לי על הנאה מהתהליך. אך כמו כל מערכת יחסים, גם כאן היו מספיק בעיות ששיאן הסתיימו בפרידה למשך חודש בהן הסיגמא חזרה להוריה ביפן עד שתוקנה וחזרה מחונכת מחדש ועם רצון לעבוד קשה.
מאחר וזו העדשה היחידה מסוגה מבחינת אורך המוקד המשתנה והצמצם, אני אשווה אותה לעדשות הפריים ועדשות ה-70-200 F/2.8. זו השוואה לא הוגנת, אבל איך אומרים? "זה מה יש, תסתדרו".

מבנה

איזה שמות לא נתנו לה החברים: "תרמוס", "בטונדה", "בלוק" ועוד. היא בנויה לתלפיות עם גוף מתכתי ששוקל קצת יותר משלושה ק"ג שעושים רק טוב לשרירי הכתפיים. העדשה מגיעה עם קולר גבוה לחצובה שמשמש גם כידית נשיאה כשהיא לא בשימוש. טבעת הפוקוס וטבעת הזום קצת כבדות יחסית לעדשות אחרות, אבל מצד שני זה הגיוני אם חושבים על התזוזות של האלמנטים הגדולים והכבדים בתוך הצינור. היא קצת יותר כבדה מהניקון והקנון המקבילות, טיפה יותר ארוכה ובואו נודה בזה – פחות יפה. היא נפלה לי מגובה נמוך פעמיים, וחוץ מהתעקמות קלילה של סוכך השמש ושבירה של מרצפת, הכל תקין וכשורה. כבר לאחר כשנה, העדשה החלה להראות סימני גיל על הגוף בדמות התקלפות עקשנית ועקבית של הציפוי החיצוני על העדשה. בניגוד לאחותיה לאורך המוקד והצמצם, העדשה הזו מאפשרת לשים פילטר קדמי בקוטר 105 מ"מ להגנה על העדשה, לדעתי זהו יתרון.

ציון מבנה – 7/10

גדולה, כבדה, קצת מכוערת ומתקפלת, אבל עמידה ביותר.

אופטיקה

מבנה אופטי אשר כולל 18 אלמנטים ב-16 קבוצות כאשר חלק מהאלמנטים הוא בקוטר של 105 מ"מ נשמע דיי מסובך, בטח יותר מ-11 אלמנטים ב-9 קבוצות של ה-300 פריים. ואכן, העדשה הזו אינה מושלמת, לעומת העדשה אשר בגליון הקודם שפכתי עליה את מחמאותיי, אבל היא כן מציגה מספר יתרונות משמעותיים.

נתחיל מהיתרונות, היא מאוד חדה אפילו בצמצמים פתוחים מאוד, מהבדיקות וההתרשמות שלי, היא אפילו יותר חדה מהניקון 70-200 F/2.8 באותם צמצמים, וזה מאוד מרשים. מעולם לא חששתי לצלם בצמצמים פתוחים תוך כדי אובדן איכות. הנקודות החלשות שלה הן מעט החשכת פינות (Vignetting) בצמצמים הפתוחים בפול פריים, אך בפורמט קרופ פאקטור זה כמעט ולא מורגש. ובנוסף, יש כאן מעט "עיגול פינות" מצד סיגמא בכל הנוגע לזום. זאת אומרת שה-120 מ"מ הם לא בדיוק 120 מ"מ אלא קצת יותר, וה-300 מ"מ הם יותר סביב ה-290 מ"מ בפוקוס לאינסוף ויורדים לכיוון ה-230 מ"מ בפוקוס מהמרחק המינימלי. כנראה שהחבר'ה קצת זייפו כאן באריזת החבילה. אם כבר אני נוגע בהשפעת הפוקוס על הזווית ואורך המוקד, שימו לב ששינוי אורך המוקד ישפיע רבות על הפוקוס ולכן את הפוקוס מבצעים אך ורק לאחר שקיבעתם את הזום.

ציון אופטיקה 8.5/10

חדה מאוד, אבל קצת מזייפת במסביב.

צמצם

הצמצם מורכב מ-9 עלעלים נהדרים אשר בשילוב עם עומקי השדה הרדודים שהעדשה הזו יודעת להפיק יוצרים בוקה מחמיא מאוד לעין אך לא בוקה מדהים כמו של עדשות אחרת וטובות יותר. טווח הצמצמים של העדשה הזו הינו מ-F/2.8 ועד F/32 לאורך כל הזום. יתרון של צמצמים לאורך כל הזום מאפשר לכם יכולת שליטה מצויינת ושקט נפשי ששינוי אורך המוקד לא ישנה לכם את הצמצם. גם כאן סיגמא מעט מזייפים והצמצם הכי פתוח לא באמת F/2.8, אלא יותר לכיוון ה-F/2.93 לפי בדיקות שערכתי (אורך מוקד 300 חלקי קוטר אלמנט קדמי 102). ההבדל אינו קריטי, אבל כבר הבנו שכנראה "עיגול פינות" זה כנראה חלק מהמוסר הסיגמאי בעדשות.

ציון צמצם ובוקה – 9/10

מכפל X1.4 | 420 mm | F/4 | 1/125 | ISO 400 | צולם ללא חצובה (ביד)

ISO 200 | 1/3200 | F/2.8 | 300 mm

תוספות – מייצב תמונה ועבודה עם מכפלים

מייצב תמונה, או כמו שסיגמא קוראים לו – OS מלשון Optical Stabilizer, אין כאן. מחד זה ממש חבל שאין מייצב בעדשה ברמות המחיר האלו כשכל עדשה זבת חוטם בת יומה נושאת כזה בקירבה, אך מנגד – מי לעזאזל צריך אותו??

עבודה בצמצם F/2.8 מכניסה המון אור והמשקל של העדשה מקזז את רוב ההשפעות של רעידות הידיים. כבר צילמתי עם העדשה הזו ב-300 מ"מ גם בתנאי תאורה חלשים במהירויות של 1/60 והצילומים יצאו חדים בצורה מרשימה. זה לא אומר שלא הייתי שמח למייצב כמו כל אחד, אבל היעדרו אינו מפריע, ממש כמו סוכריות צבעוניות על העוגה – זה נחמד שהן שם, אבל תהנו מהעוגה גם בלעדיהן.

מבחינת עבודה עם מכפלים, העדשה הזו מעט הפתיעה אותי, אני מודה – ציפיתי לעבודה עם מכפל X2 ולקבל 600 מ"מ צמצם F/5.6 בגרושים יחסית ל-600 F/4 המקורית וכגודל הצפייה – גודל האכזבה.

העדשה הזו עובדת בצורה נוראית עם מכפל X2 וצפו לאובדן חדות בכל צמצם בזום של 1:1 בתמונה. מצד שני, עם מכפל X1.4 אתם מקבלים 420 מ"מ עם צמצם מירבי של F/4 חסר חדות או חדות מדהימה מצמצם F/7.1 ועד ל-F/11.

ציון מייצב ומכפלים – 6/10

חסר מייצב, מכפל X2 לא שמיש, מכפל X1.4 סביר פלוס.

פוקוס

סיגמא קוראים למנוע המהיר שלהם HSM, שזה אומר בעברית תקנית Hyper Sonic Motor והתוצאה היא מנוע פוקוס מהיר בסופו של דבר. מרחק הפוקוס המינימלי הוא בין 150 ל-250 ס"מ, תלוי באורך המוקד. בתחילה זה ממש נשמע מעצבן שאתם לא יודעים בדיוק מה המינימום, אבל במצבים שרציתי להתמקד על אובייקט אשר היה לי קרוב מדיי בשביל הפוקוס, עשיתי מעט "זום אאוט" ומייד יכולתי להתמקד עליו. יחד ההגדלה הטוב ביותר של העדשה הוא 1:8.6, שזה לא בדיוק מקרו, אבל מצופה מעדשות כאלו. עד כמה הפוקוס מהיר? האמת היא שזה מאוד תלוי בכמות האור, בתנאי אור יום היא מהירה מאוד ובתנאי תאורה חלשים המנוע זז לאט בצורה מעצבנת יחסית לעדשות הפריים וגם משמעותית יחסית לעדשות ה-70-200 F/2.8 שבשוק. קצת מצער שאין כפתור הגבלת פוקוס כפי שהיינו מצפים שיהיה מעדשות ברמות המחירים האלו. יש לה מעט "הנטינג" (נעילת פוקוס לא החלטית) בתנאי תאורה חלשים ובעיקר עם מכפלים אך זה מורגש בצורה מעטה. מקרה אישי שהיה לי עם העדשה שלי כלל בעיות של פוקוס נתקע אשר הצריך כיבוי והדלקה של המצלמה במצלמות ניקון D70s וניקון D200. לאחר שני נסיונות מצד היבואן, שפע, לסדר את הנושא היא נשלחה למומחים מיפן וחזרה עם אותה הבעיה בדיוק. בסופו של דבר למדתי לחיות עם החסרון עד ששדרגתי לניקון D300 ומאז הצרה לא חזרה על עצמה.

ציון פוקוס – 7/10

מהיר בתנאים אופטימליים, איטי בתנאים פחות מכך

מחיר

תג מחיר של 14,000 ש"ח יכול להרים גבה אצל חלקכם כגבוה מאוד, ואצל החלק השני כזול. מצד אחד אתם מקבלים פה עדשה עם אורך מוקד של 300 מ"מ בצמצם F/2.8 אשר המקבילות מבית קנון וניקון לאורכי המוקד והצמצמים עולות כפול ממנה, מצד שני 14,000 ש"ח זה עדיין המון כסף לא משנה איך תסובבו את זה. האם היא שווה את תג המחיר? לדעתי כן. המחיר הזול משקף את הבעייתיות של העדשה לעומת אחותיה הבכירות ממשפחת קנון וניקון. אלו שטוענים שהמחיר גבוה צריכים לזכור שמדובר בעדשת 300 מ"מ עם צמצם F/2.8 באיכות טובה מאוד ובטווח יותר שימושי לצילומי ספורט וטבע בתנאי תאורה חלשים שבהם ה-70-200 לא מספיק טובה, למרות שעולה כמעט אותו דבר.

ציון מחיר – 9/10

סיכום

הסיגמא 300-120 F/2.8 נותנת לכם להנות משני העולמות בחבילה בלעדית אותה לא תמצאו באף מקום אחר. מחד עדשת 300 מ"מ צמצם F/2.8 שמצויינת לטווחים ארוכים בתנאי תאורה חלשים ומנגד שומרת על הוורסטיליות של הזום ומאפשרת לכם להתקרב ולהתרחק אופטית היכן שבמקומות אחרים אתם מוגבלים. העדשה אינה חפה מחסרונות כפי שציינו במהלך הביקורת ומספר עיגולי פינות קצת מעצבנים מצד סיגמא בעדשה שאמורה להיות מקצועית לחלוטין. היא אצלי כבר 4 שנים, מאז עברנו עשרות אלפי תמונות ביחד ואני עדיין נהנה מכל קליק. היא פשוט מעולה לצלמי ספורט, צלמי טבע וכל אחד שאוהב הרבה מילימטרים בצמצם פתוח ובתקציב נמוך יחסית.

ציון כללי – 8.5/10

החודש נדבר פחות על מק ונסקור על אביזר משלים שקיבל את מלוא תשומת הלב של התקשורת ושלנו, עכבר הטאץ החדש של אפל, ה-Magic Mouse ונמשיך בכתבת טיפים למחזיקי האייפון 3G 3Gs1 לשמירה על חיי הסוללה...

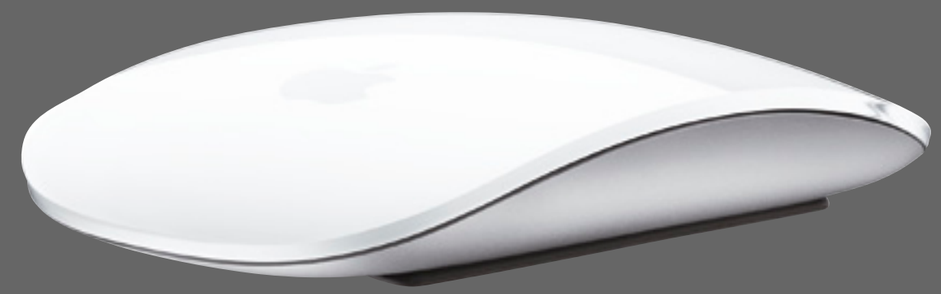

מאת: קובי אטדגי

קסם של עכבר

סוף סוף הגיע המחליף לעכבר הישן והטוב של אפל.

ה-Magic Mouse הינו המחליף הישיר ל-Mighty Mouse שהיה בשימוש בשנים האחרונות. בשונה מעכבר ה"מייטי", ה"מג'יק", מעוצב ברוח המקים החדשים. אם הורגלנו בשנים האחרונות לעיצוב פלסטיק לבן עם כפתורים, הרי שכאן העכבר דומה מאוד למחשבי הiMac, Macbook Pro החדשים ועשוי בחלקו העליון ממשטח מגע אחד לבן וגדול בעל מספר חיישנים. ובחלקו הפנימי מאלומיניום כסוף וללא כפתור גלוי בכלל.

אלו שהתנסו בעכבר הקודם (Mighty Mouse) יציינו מייד כי הייתה לו בעיה אחת שפגעה באמינותו. לאחר זמן מה של עבודה עם הגלגלת, זאת פשוט צברה לכלוך והחלה לרצד בגלילה עד כדי אבדן יכולת לעבוד. העכבר החדש שהיה אמור לתת מענה לתסביך הגלגלת, נתן ואף התעלה בנוחות ויעילות השימוש.

מיד עם קישורו למחשב, ישימו לב גם אלו שאינם גרפיקאים כי תצוגת פלט העכבר על המסך מדוייקת ביותר אף על פי שאינו נמנה בעכברים שהתברכו בטכנולוגיית הלייזר החדשה בדומה לעכברי Logitech MX.

משטח המגע - משטח המגע בMagic Mouse, שמאוד מזכיר את מסך הiPhone וה-iPod Touch, מורכב מאוסף חיישנים, המאפשרים לנו לבצע גלילת 360 מעלות והחלפה (מעבר בין תמונות/מעבר בין דפים בספארי וכו').

מאחר ומדובר במשטח מגע, הרי שאפשרויות המשטח יכולות להיות רבות ומגוונות. על הרחבת אפשרויות המשטח נדון בהמשך ובעזרת תוכנה נוספת.

כמו בחיים, כאשר אנו מזיזים פריט הוא אינו זז במהירות שווה לכל אורך התזוזה, גם כאן, מסתבר שאפל כן חשבו על זה והוסיפו אפשרות תנופה לגלילה וכאשר נגלול דף, נמצא כי הדף נגלל בתנופה משתנה בדומה למצב המתקיים במציאות ולפי חוקי הפיזיקה. אופציה שמגיעה כברירת מחדל ולדעתי גם בצדק.

הגדרות העכבר

בהגדרות העכבר במערכת ההפעלה (בפריט System Preferences), נוכל לצפות במספר אפשרויות בסיסיות: מהירות עקיבה (Tracking), מהירות גלילה (Scrolling) ורגישות דאבל קליק (Double-Click). ובמספר אפשרויות המיוחסות לעכבר ה-Magic Mouse:

1. קליק משני - הגדרת העכבר למשתמשים ימניים/שמאליים
2. גלילה עם תנופה או בלי (מומנטום)
3. קירוב או ריחוק של איזור במסך (Zoom), מלווה בהקלה על מקש נוסף במקלדת
4. מעבר ימינה או שמאלה באמצעות שתי עצבעות לדפדוף בין תמונות ו/או מעבר בין דפים בספארי

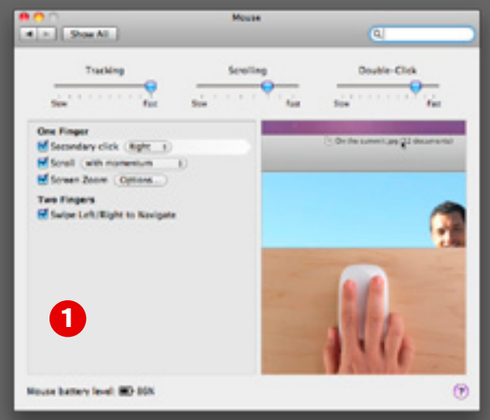

קישוריות - בדומה לעכבר ה-Mighty Mouse, גם כאן העכבר מגיע עם קישורית Bluetooth המאפשרת שימוש של עד 10 מטרים מהמחשב עם אפשרות כיבוי העכבר לשמירה על חיי הסוללה בתחתית העכבר.

תאימות - תאימות מלאה מתאפשרת ממערכת 10.6.2, ניתן גם להתקין עדכון לתוכנת העכבר במערכת 10.6.1 אבל לרוב מומלץ להשאר על גרסת המערכת האחרונה. תאימות לעכבר ניתן לקבל גם במערכת 10.5.8 עם העדכון Wireless Mouse Software.

מחיר - העכבר מתומחר בסך 399 ש"ח בסניפי iDigital ו-$69 בחנויות אפל. מחיר מוצדק לדעתי לעכבר לייזר עם קישורית בלוטות' ובמיוחד עם יכולות שכאלו.

הרחבת אפשרויות משטח המגע בעכבר

כמו שכבר אמרנו, האפשרויות הינן מוגבלות בעכבר ה-Magic Mouse. מאחר ואפל לא דאגה לפתרון, קם לו מפתח עצמאי וסטודנט בשם אנדראס הגנברג, שראה את הפוטנציאל הטמון בעכבר/משטחי מגע של מחשבי אפל, ויצר תוכנה בשם BetterTouchTool, עליה תוכלו לקרוא גם בבלוג שלו.

במסך הבא נוכל לראות הגדרות מורחבות של העכבר:

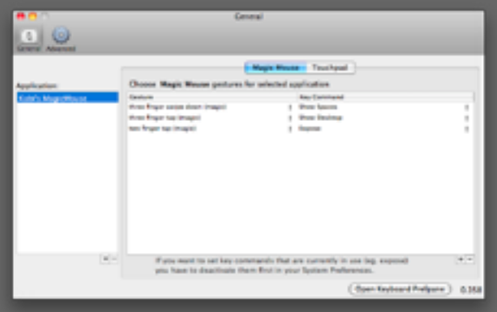

הקלקה/החלקה עם יותר מאצבע אחת ולביצוע פעולות כמו: Expose (פריסת כל החלונות), הצגת שולחן העבודה, מעבר בין חלונות (Spaces), סייר הקבצים והתקיות Finder, מקשי ה-F וכו'.

בתוכנה נוכל גם להגדיר הגדרות מתקדמות: התעלמות מנקודות מסויימות במשטח המגע של העכבר, נגדיר פעולות עבור אצבע אחת/שתיים/שלושה, עוצמת לחיצה, זמן לחיצה וכו'.

יתרונות

- אין גלגלת, אין בלאי ואין צורך בנקיון
- משטח מגע מדוייק בשילוב עם יישומו בעכברים הינו בהחלט פריצת דרך
- עיצוב מהמם. כמעט בכל בית קפה שבו ישבתי, נתקלתי בתגובות חיוביות ונדהמות מהעיצוב של העכבר
- חיישן תנועה בטכנולוגיית לייזר מדוייק
- קישורית Bluetooth שאינה מצריכה מתאם
- זמן סוללה ארוך במיוחד
- קטן מימדים

חסרונות

- אין תאימות מבית אפל למערכות אחרות ממערכת OS-X ואין תאימות לטייגר 10.4
- העכבר אינו בנוי לידיים גדולות ו/או ידיים שאינן רגישות לפריטים קטנים ועדינים
- מעט כפתורים. (ניתן לפתרון על ידי תוכנת צד שלישי המצויינת בסקירה)

לסיכום

עכבר ה-Magic Mouse, הינו העכבר הטוב ביותר שאפל יצרה. נקודה. הטכנולוגיה החדשה שיושמה בעכבר וצורת הגעתה מרמת הבנייה ועד למשתמש הסופי מציבה את העכבר כעכבר הטוב ביותר למשתמש היום יומי ולפעמים גם למשתמש המקצועי בעל דרישות גבוהות מהמוצר.

שתזכי לחיים ארוכים

שמירת חיי הסוללה באייפון 3G\3Gs

כיבוי רשת הדור השלישי (3G)
הגדרות -> כללי -> רשת -> ביטול הסימון ב"הפעל שירותי דור שלישי"
הביטול יעביר אתכם למצב גלישה בדור השני בסלולאר במהירות איטית משמעותית אבל הסוללה תשרת אותכם כפול מהזמן מאשר במצב 3G.

בהירות המסך (Brightness)
הגדרות -> בהירות -> כיוון הבהירות
שינוי הבהירות לחצי מהכמות המקסימלית תחסוך משמעותית בזמן הסוללה. כאשר איננו מצויים בסביבה בעלת תאורה לקויה, בהחלט ניתן ואף רצוי להפחית את בהירות המסך.

כיבוי הרשת האלחוטית (Wi-Fi)
הגדרות -> אינטרנט אלחוטי -> ביטול הסימון ב"אינטרנט אלחוטי"
כאשר אינכם משתמשים בנתב על מנת לגלוש ברשת, ניתן לכבות את הפריט ולחסוך בזמן סוללה יקר.

4) כיבוי הבלוטות' (Bluetooth)
הגדרות -> כללי -> Bluetooth -> ביטול הסימון "Bluetooth"
כמו אפשרות ה-Wi-Fi, גם כאן, כאשר אנו מכבים את הפונקציה הזאת, אנו חוסכים בזמן סוללה. שימו לב שאין מה לדאוג. בעת כיבוי הפריט, האייפון ישמור על פרטי ההתקשרות עם אביזרי הBluetooth.

נעילה אוטומטית
הגדרות -> כללי -> נעילה אוטומטית
כיוון נעילת המכשיר אוטומטית לאחר דקה, תמנע מצב בו מסך המכשיר נשאר דלוק, מצב בו המכשיר עובר בין תפריטים ו/או מחייג וע"י כך תחסוך גם בזמן הסוללה.

כיבוי שירותי המיקום
הגדרות -> כללי -> ביטול הסימון "שירותי מיקום"
כאשר לא משתמשים במקלט ה-GPS באמצעות יישומי מיקום כמו תוכנות GPS. רצוי לכבות את פריט זה ולחסוך גם כן את הביזבוז המיותר.

כיבוי שירות עדכונים (Push Notifications)
הגדרות -> עדכונים -> ביטול הסימון "עדכונים"
שירות זה מאפשר קבלת הודעות למסך הבית על שינויים או דיווחים מאפליקציות מסויימות. אם פריט זה אינו מופיע לכם בהגדרות, הדבר נובע מהעובדה שפשוט עוד לא התקנתם את יישום המשתמש בשירותי ה-Push Notifications. למרות התקנת פריט המשתמש בשירות זה, אין אנו חייבים להפעיל אותו 24/7.

הקטנת תדירות קבלת המיילים והצגת פחות מיילים
הגדרות -> Mail, אנשי קשר, לוחות שנה -> טען נתונים חדשים -> סימון "אחת לשעה"
הגדרות -> Mail, אנשי קשר, לוחות שנה -> הצג -> סימון "25 ההודעות האחרונות"
ע"י הקטנת התדירות, המכשיר בעצם לא יפעיל את הרשת לעיתים קרובות על מנת למשוך מיילים, כמו כן עם סימון 25 ההודעות האחרונות, האייפון לא יוריד מחדש תוכן או כותרת של X מיילים בכל כניסה מחדש.

בדיקה אוטומטית של מיילים בודדים ולא כולם
הגדרות -> Mail, אנשי קשר, לוחות שנה -> טען נתונים חדשים -> מתקדם -> סימון התיבות להורדה אוטומטית, והאחרות לידנית
* ע"י קביעה זו, ניתן לקבוע אילו תיבות מייל יעבדו מול השרת באופן קבוע לצורך הורדת מיילים ואילו תיבות יצריכו הורדה ידנית.

מזעור שימוש באפליקציות דור שלישי
חברת אפל מלבד הקדשת הזמן, תשומת הלב והממון ליצירת האייפון, הקדישה את אותם הפרטים גם ליצירת מערכת ההפעלה שלו כך שיישומיה יחסכו זמן סוללה יקר. עם יישומי צד שלישי (תוכנות ו/או משחקים) הדבר לא תמיד כך. בייחוד שמדובר ביישומים פיראטים (שתרומתם לשימוש השוטף אינה מוטלת בספק) במכשירים שעברו Jailbreak והורדו באמצעות Cydia ו/ או Icy ו/או Rock. יישומים אלה עשויים לצרוך אנרגיה משמעותית מהסוללה ביחס ליישומי המערכת.

ביטול האקולייזר
הגדרות -> iPod -> אקוולייזר -> סימון "כבוי"
כאשר האקוליזר פעיל בהאזנה למוסיקה בעצם מתנהל ברקע תהליך נוסף לעיבוד קובץ האודיו. ע"י ביטולו אנו חוסכים את הפעולה הזו מהמעבד האייפון ונחסך גם כאן זמן סוללה יקר.

הפעלת מצב טיסה
הגדרות -> סימון "מצב טיסה"
אחד הפריטים היותר משמעותיים בחסכון בזמן סוללה. הפריט בעצם מבטל את הסלולאר (שיחות, הודעות, גלישה וכו'), מבטל את ה-Wi-Fi ואת ה-Bluetooth. ע"י כך ניתן להשתמש באייפון כמו מכשיר אייפוד, להאזין למוסיקה, לראות תמונות ו/או סרטים, להשתמש במצלמה, במחשבון, בפתקים ובמידע הקיים כבר באייפון.
בעבודה עם מכשירים שעברו Jailbreak, ניתן להתקין יישום בשם SBSettings שמאפשר לנו לסגור תהליכים (Proccesses) ספציפים, לכבות את רשת הדור השלישי, רשת ה-Edge, את הבלוטות', הרשת האלחוטית (Wi-Fi), בהירות המסך ועוד...

קומפוזיציה

מודפסת

בעקבות הביקוש הרב למהדורה המודפסת
קומפוזיציה יורדת לדפוס למהדורה מהודרת לאספנים על נייר כרומו איכותי

ניתן להזמין גליון חד פעמי ב-59 ש"ח
מנוי שנתי ב-590 ש"ח – 2 גליונות חינם!

קישור להזמנה דרך האתר

* מחיר הגליון כולל מע"מ וכולל משלוח הביתה (בארץ בלבד)
* ההוצאה לאור רשאית לשנות מחירים ללא התראה מוקדמת
* מותנה במינימום מזמינים כדי שנוכל לבצע את ההדפסה * ט.ל.ח.

אם למדת מספיק על צילום כדי להבין שיש לך עוד הרבה מה ללמוד, הקורס הזה הוא בשבילך. קורס צילום מתקדם נועד לפתוח בפניכם עדשה רחבה לכל מה שידע מתקדם בצילום יכול לאפשר: להקטין מרחבים ונוף לקוטר של צמצם קטן, להרגיש את הקסם של הרחוב, להקפיא ולתעד רגעים בזמן, לגעת טבע ולתת לטבע לגעת בך, למצוא את האור הנכון לכל פינה חשוכה, למצוא את עצמך דרך התמונות שרק אתה יודע לצלם. בסופו של הקורס תתקדמו לנקודה שהעולם יראה את נקודת המבט שלכם בתמונות שתצלמו. קורס צילום מתקדם נותן ידע בסיסי במבחר גדול של תחומים ואפשרויות ונועד לצלם שעדיין מחפש את הכיוון הנכון ורוצה ללמוד מהכל.

התקדם

קורס צילום מתקדם

גליץ
בית-ספר לצילום